

Debreceni Egyetem
Gazdaságtudományi Kar

MSc Master of Business Administration (MBA)

levelező tagozat

Tantárgyi tematikák

2025/2026 tanév

Debrecen

TARTALOM

Tantárgy neve	Tárgyfelelős oktató
Közgazdaságtani, módszertani és üzleti ismeretek	
Vezetői közgazdaságtan	Dr. Popovics Péter
Kvantitatív ismeretek	Prof. Dr. Balogh Péter
Kutatásmódszertan	Pergéné Szabó Enikő
Számvitel vezetőknek	Dr. habil Orbán Ildikó
Szervezetelmélet és szervezeti magatartás	Barizsné Dr. Hadházi Edit
Termelés- és folyamatmenedzsment	Dr. habil. Csipkés Margit
Marketing menedzsment	Dr. Kontor Enikő
Haladó pénzügyek	Dr. Lakatos Vilmos
Gazdaságtani, menedzsment szakmai ismeretek	
Gazdasági és versenyjog	Dr. Károlyi Géza
Üzleti digitalizáció és informatika	Dr. Lengyel Péter
Projektmenedzsment	Dr. habil. Nagy Adrián Szilárd
Stratégiai emberi erőforrás menedzsment	Dr. Kun András István
Változás- és tudásmenedzsment	Barizsné Dr. Hadházi Edit
Vállalati gazdaságtan	Dr. habil. Nagy Adrián Szilárd
Haladó stratégiai menedzsment	Prof. Dr. Nábrádi András
Specializált szakmai ismeretek	
Üzleti kommunikáció	Dr. habil. Juhász Csilla
Vezetői kompetenciafejlesztés	Dr. Pierog Anita
Minőségmenedzsment	Dr. Kotsis Ágnes
Üzleti etika	Barizsné Dr. Hadházi Edit
Környezetmenedzsment	Dr. Harazin Piroska
Kontrolling	Prof. Dr. Fenyves Veronika
Nemzetközi menedzsment	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde
Világgazdasági és integrációs folyamatok	Dr. Erdey László
Szaknyelv	Dr. Hajdu Zita

A tantárgy neve:		magyarul:		Vezetői közgazdaságtan				Kódja:	GT_MMBL_M007-17
		angolul:		Managerial economics					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				DE GTK Ökonómia Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Popovics Péter		beosztása	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása	
A kurzus célja									
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal az üzleti döntéshozatalhoz szükséges közgazdasági ismereteket és módszereket, s így képessé tegye a hallgatókat a költségekkel, árakkal, a profittal és a versenysztratégiákkal kapcsolatos jobb üzleti döntések meghozatalára. A kurzus további célja az analitikus képességek fejlesztése annak érdekében, hogy a hallgatók azonosítani tudjanak különböző döntési helyzeteket. A kurzus az elmélet mellett gyakorlati alkalmazásokkal is foglalkozik.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.									
Képesség:									
Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.									
Attitűd:									
Nytitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.									
Autonómia és felelősség:									
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A kurzus először áttekinti az alapfokú mikroökonómiai elméleti hátteret. Ezután a vállalatelmélet felé fordul: tranzakciós költségek, eszközspecifikusság, ügynök-megbízó probléma, csoporttermelés, „hold-up” probléma, a vállalat tudás alapú elméletei. A félév közepén az iparági szervezetek területéről a legfontosabb modelleket tanulják meg a hallgatók: kompetitív iparág, monopolisztikus verseny, árdiszkrimináció és egyéb árazási módok. Végül az oligopolmodellek és a játékelméleti bevezetés lesznek a legfőbb témakörök, illetve kitérnek a hallgatók a stratégiai kérdések modellezésére is.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás									
Értékelés									
A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 59% – elégtelen (1) 60% - 69% – elégséges (2) 70% - 79% – közepes (3) 80% - 89% – jó (4) 90% - 100% – jeles (5)									

Kötelező szakirodalom:

Kapás Judit: Vezetői közgazdaságtan, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2017, elektronikus könyv. ISBN-13: 978-963-318-680-0

https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/246435/Vezetoi_kozgazdasagtan.pdf

Andor György: Üzleti gazdaságtan, Akadémia Kiadó, 2017

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. ISBN: 9789635453412.

19-20. fejezetek

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfolon. KJK Kerszöv, Budapest, 2018. ISBN: 9789630591805

Illés Mária: Vezetői gazdaságtan, Kossuth Kiadó, 2008

Baye, Michael: Managerial Economics and Business Strategy. Seventh Edition. Boston: McGraw-Hill Irwin, 2010.

Paul G. Keat – Philip K.Y. Young: Managerial Economics: Economic Tools for Today's Decision Makers. Pearson, 2014.

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai - Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés: a piaci kereslet elemzése
	TE: Keresleti függvény tolódásai, rugalmassági mutatók
	Termeléselmélet
	TE: Költségek, termelési függvény, méretgazdaságosság
	Vállalatelmélet
	TE: Tranzakciós költségek, eszközspecifikusság, ügynök-megbízó probléma, csoporttermelés, „hold-up” probléma, a vállalat tudás alapú elméletei
2.	Iparági elemzés
	TE: Piaci szerkezet és koncentráció, belépés a piacra, vertikális és horizontális integráció
	Kompetitív iparág elemzése
	TE: Profitmaximalizálás, veszteségminimalizálás, rövid és hosszú távú alkalmazkodások
	Kompetitív iparág és a monopólium összevetése
	TE: Monopólium profitmaximalizálása, jóléti hatások, holtteher-veszteség
3.	Monopolisztikusan versenyző iparág jellemzése
	TE: Termékdifferenciálás, profitmaximalizációs egyensúly rövid és hosszú távon, reklámozás
	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái I.
	TE: Árdiszkrimináció
	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái II.
	TE: Kétrészes árképzés, árukapcsolás, egyéb árképzési módok
	Oligopolpiacok I.
	TE: Cournot, Stackelberg modellek
4.	Oligopolpiacok II.
	TE: Bertrand modell, árvezérlés modellje
	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés I.
	TE: Játékok normál formája, domináns stratégia, Nash-egyensúly
	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés II.
	TE: Kooperatív magatartás (kartellezés), nemkooperatív stratégiai viselkedés
	Üzleti stratégia
	TE: belépés megakadályozása, tanulási hatás, ragadozó árképzés, első belépő előnye, hálózati externáliák, bezárulási hatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Kvantitatív ismeretek		Kódja:	GT_MMBL_M023-17	
		angolul:						
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Balogh Péter		beosztása:		egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók a nemzetközi gazdasági elemzésben használható statisztikai és ökonometria módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a nemzetközi jellegű közgazdasági elemző munkák során az SPSS program alkalmazásával.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektszereplőként a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hibák becslése. Kategorikus adatok elemzése a Khi-négyzet teszt alkalmazásával. További nem paraméteres modellek. A logisztikus regresszió. Ismétlés nélküli és ismételt méréses ANOVA modellek. Feltárási faktorelemzés. Kérdőívek megbízhatóságának elemzése. Idősorelemzés: ARIMA modellek.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóstól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az SPSS statisztikai program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés								
A félév kollokviumi jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll. A félév végére egy önálló esettanulmányt kell készítenie a hallgatóknak, amit a vizsgán SPSS program használatával kell újra kiszámítani és szóban megvédeni.								
Kötelező szakirodalom:								
Sajtos L. – Mitev A. (2007): „SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv”, Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 1-402. o. ISBN 978-963-9659-08-7								
Howitt, D. – Cramer D.: Introduction to Statistics in Psychology, 6/E Pearson, Harlow. 2014. 744. p. ISBN-13: 9781292000749								
Ajánlott szakirodalom:								
Ketskemény L. – Izsó L. (2005): „Bevezetés az SPSS programrendszerbe (Módszertani útmutató és								

feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez)”, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005. 1-459. o. ISBN 963 436 823 6

Field A.: Discovering Statistics Using SPSS (Introducing Statistical Methods), 5th Edition, SAGE Publications Ltd., London, 2017. 1104. p. ISBN-13: 9781526445780

Anderson, Sweeney, Williams, Freeman and Shoesmith: Statistics for Business and Economics, Second edition, Cengage Learning EMEA, 2010, UK, 928. p. ISBN: 1408018101

Heti bontott tematika	
1.	A hibák becslése. Mi a hiba? A hibák kimutatása. A hibák csökkentése. TE: A statisztikai hibákkal kapcsolatos ismeretek.
2.	Kategorikus adatok: Elmélet és feltételezések a kategorikus adatok elemzésében. Khi-négyszet teszt. TE: Khi-négyszet teszt és alkalmazásai.
3.	Nem paraméteres modellek: Mann-Whitney teszt, Wilcoxon rangteszt, Kruskal-Wallis teszt, Friedman teszt. TE: További nem paraméteres tesztek.
4.	Nem lineáris regresszió. TE: Lineáris és nem lineáris regresszió elkülönítése.
5.	Bevezetés a logisztikus regresszióba. TE: Logisztikus regresszióval kapcsolatos alapismeretek.
6.	Kétértékű logisztikus regresszió. TE: Kétértékű logisztikus regresszió.
7.	Kettőnél több kategória becslése: multinomiális logisztikus regresszió. TE: Multinomiális logisztikus regresszió.
8.	Többtenyezős ANOVA. Kísérleti elrendezés. A többtenyezős ANOVA, mint lineáris modell. Két tényezős varianciaanalízis. Feltételek és eredmények a két tényezős ANOVA modellben. TE: Többtenyezős ANOVA ismeretek.
9.	Ismételt méréses ANOVA modellek. TE: Ismételt méréses modellekkel kapcsolatos ismeretek.
10.	Feltáró faktorelemzés I. TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek I.
11.	Feltáró faktorelemzés II. TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek II.
12.	Kérdőívek megbízhatósági elemzése. TE: Kérdőívek megbízhatósági elemzése (Cronbach-alfa értelmezése).
13.	Idősorelemzés: ARIMA modellek TE: ARMA és ARIMA modellezés alapjai.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Kutatásmódszertan		Kódja:	GT_MMBL_M030-17	
		angolul:		Research methodology				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Gazdálkodástudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Pergéné Szabó Enikő		beosztása:	ügyvivő-szakértő
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a hatékony irodalomkutatáshoz, a diplomadolgozatok és a tudományos publikációk készítéséhez szükséges alapvető kompetenciákat. Ismerjék meg a hazai és nemzetközi gazdaságtudományi, üzleti, menedzsment, valamint a hozzájuk kapcsolódó határterületek szakadatbázisait. Sajátítsák el a szabályos hivatkozás és idézés módszereit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereinek. Az összegyűjtött és rendszerezett információkat mind a hagyományos, mind az online referenciakezelő szoftverek segítségével szabályosan és etikusan hivatkozni tudja.								
<i>Képesség:</i> Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes pontosan megfogalmazni azt a témát, amihez információt, irodalmat gyűjt. A kurzus elvégzése után képes lesz a feladat ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, oksági összefüggéseket feltárni.								
<i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, új adatbázisok és keresési , elemzési technikák megismerésére.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan szervezi meg az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei A kutatás folyamata, az információkeresés módszertana. Keresési módszerek elsajátítása, adatbázisok és tudományos keresők. Mesterséges intelligencia használata a kutatásban. Tudományetikai alapok. Referenciakezelő szoftverek.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Projektoktatás, feladatmegoldások								
Értékelés A kurzus gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegynek két összetevője van. 1. Teszt 2. Előre egyeztetett tematika és paraméterek alapján készített projektmunka, ami 50 tételes szakirodalmi bibliográfiát tartalmaz.								
Kötelező szakirodalom: Balogh, P., Huzsvai, L., Lengyel, P. & Szenderák, J. (2025). <i>Kvantitatív elemzési módszerek a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén</i> . Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Fehér, A., Fenyves, N. D., Kiss, M., Kiss, V. Á., Kontor, E., Nábrádi, Z., & Soós, M.(2025). <i>Kvalitatív kutatómódszertan a gazdálkodás- és szervezéstudományok területén</i> . Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gyurgyák, J. (2019). <i>A tudományos írás: Útmutató szemináriumi értekezést, szakdolgozatot és disszertációt írónak</i> . Osiris								
Ajánlott szakirodalom:								

Babbie, E. (2020). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi K.
 Békés, G. & Kézdi, G. (2025). *Adatelemzés*. Alinea
 Grønhaug, K., & Ghauri, P. (2016). *Kutatásmódszertan az üzleti tanulmányokban*. Akadémia.
<https://doi.org/10.1556/9789630598590>

bontott tematika	
1-5 óra	A hatékony információkeresés alapjai, információforrások, általános fogalmak. Tudományos kutatás fogalmi, típusai. Kutatás-módszertani stratégiák. A kutatási terv. Gazdasági és üzleti adatbázisok, tudományos keresők. Keresési technikák – keresők – adatbázisok. Gyakorló feladatok TE: A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek.
6-10 óra	Mesterséges intelligencia a kutatómunkában. Tudományetikai alapvetés. Hivatkozások. Gyakorló feladatok TE: A hallgató az összegyűjtött és rendszerezett információkat szabályosan és etikusan használja. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Számvitel vezetőknék				Kódja:	GT_MMBL_M005-17		
		angolul:		Accounting for Managers							
2025/26											
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:			
Típus		Óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti		Heti		kollokvium		5	magyar		
Levelező		Féléves		Féléves							
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. habil Orbán Ildikó		beosztása:	egyetemi docens		
Oktató:				neve:				beosztása:			
A képzés célja hogy a hallgatók megismerjék - a beszámoló tartalmi és formai követelményeit, - az általános és a sajátos értékelési szabályokat, - a mérleg, az eredménykimutatás, a könyvvezetés szintetizált kapcsolatrendszerét, - a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemeit - a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségeit.											
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul											
<i>Tudás:</i> A hallgató elsajátította a gazdaságtudomány, a számvitel fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét. Ismeri a gazdálkodásra ható tényezőket és azok befolyásolására használatos módszereket. A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai és nemzetközi számviteli szabályokat, a gazdasági folyamatok számviteli megjelenítését.											
<i>Képesség:</i> A hallgató képes a munkaköri feladatok ellátásán túl a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. Gazdálkodási folyamatokban, projekteken vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli. A hallgató képessé válik a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.											
<i>Attitűd:</i> A hallgató innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé..											
<i>Autonómia és felelősség:</i> Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.											
A kurzus rövid tartalma, témakörei A beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemei, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei.											
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül. A kurzus anyagok (előadás és gyakorlat is) az elearning rendszeren keresztül érhetőek el. A gyakorlatokon, az előadáson elhangzott elméleti anyagokhoz kapcsolódó feladatok megoldására kerül sor, ezért az előadás anyagát ismerni kell. Követelmény, hogy a hallgatók a gyakorlatokon felkészülten jelenjenek meg.											
Értékelés A kollokviumi érdemjegy megszerzése során a hallgatóknak mind az elméleti, mind a gyakorlati tananyagból elsajátított tudásukról számot kell adniuk. A vizsgaidőszakban az elméleti részből írásban (teszt, esszé) formájában történik a számonkérés, majd ezt követően gyakorlati feladatsor megoldására kerül sor. Mindét vizsgarésznek minimálisan 60%-os eredménnyel kell rendelkeznie, a sikeres vizsgához.											

A kollokviumi dolgozat értékelése (mindkét vizsgarész-elméleti gyakorlati- esetén, majd azok átlagát számolva):

Az elért pontszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

Konzultációk tananyagai és a <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=1403> –ra feltett anyagok.

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2004

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001

Dr. Kozma András: Számviteli gyakorlatok I.

Ajánlott szakirodalom:

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015

Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015

Horváth Katalin: Számvitel a gyakorlatban Saldo kiadó

Éva Katalin: Számvitelelemzés I-II.

Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016

Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: Nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok elmélete és gyakorlata 2013. Magyarázatok és példák. MKVK

2000. évi C. törvény a számvitelről

Tematika

5 óra	A számvitel fogalma, célja. A vállalkozási tevékenység tartalma és főbb sajátosságai, a termelési folyamat és kapcsolata a számvittel. A vállalkozó vagyona, fogalma, a vagyon kimutatása. A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Az egyes mérlegsorok tartalma. . TE: Ismeri a számvitel fogalmát, célját és a vállalkozási tevékenység tartalmát, a vagyont, és annak kimutatásának lehetőségeit. Ismeri a számviteli mérleg lényegét, tartalmát.
5 óra	Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása. Az eredménykimutatás és tartalma, típusai. A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyontra. TE: Ismeri az eredménykimutatás lényegét, tartalmát. Az eredménykimutatás felépítését. Ismeri a gazdasági műveletek jellegzetességeit, és vagyontra gyakorolt hatásukat. Ismeri és összefüggéseiben vizsgálja a mérleg és az eredménykimutatás kapcsolatát
5 óra	A vállalkozások számviteli információs rendszere. A számviteli munka szakaszai, számviteli bizonylatok, nyilvántartások. A számvitel, beszámolás hazai és nemzetközi szabályozása. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS-ek) rendszere. Az éves beszámolóra vonatkozó általános szabályok. Az éves beszámoló tartalma, részei. Az éves beszámoló adattartalma, szerkezeti felépítése. Kiegészítő Melléklet. Üzleti jelentés. Nyilvánosságra hozatal. Könyvvizsgálat. TE: Ismeri a vállalkozások számviteli információs rendszerének lényegét, a számviteli munka szakaszait, és a számviteli bizonylatok fogalmát, kellékeit. Ismeri a különböző számviteli nyilvántartásokat, a kettős könyvvitel jellemzőit. Ismeri a számviteli szabályozás hazai és nemzetközi vonatkozásait. Ismeri az éves beszámoló tartalmát, részeit, képes azok összeállítására.
5 óra	A bekerülési érték fogalma, összetevői. Az értékcsökkenési fajtái, kiszámításuk, a leírás módja. Eszközök és források értékelése. Az adók szerepe a vállalati gazdálkodásban, számviteli megjelenítésük. TE: Ismeri a bekerülési érték fogalmát, összetevőit, az értékcsökkenés fajtáit, kiszámításuk menetét, a leírás módját, az eszközök és források értékelésének lényegét. Ismeri az adók vállalati gazdálkodásban betöltött szerepét, számviteli megjelenítését.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szervezetelmélet és szervezeti magatartás				Kódja:	GT_MMBL_M036-17
		angolul:		Organizational Theory and Organizational Behaviour					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	5	magyar	
Levelező	X	Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
a szervezetelmélet és szervezeti magatartástudomány területén az alapképzésben elsajátított ismereteiket továbbfejlesszék, megismerjék a tudományterület aktuális kutatási eredményeit, tanulmányozzák a vezetés és szervezés szempontjából kiemelt jelentőségű témaköröket. A gyakorlatok keretében lehetőségük legyen önismeretszerzésre, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlesztésére, egyéni és szervezeti tanulásra. Megszerzett tudásuk birtokában képesek lesznek vezetni, menedzselni a versenyszektor és a közszféra szervezeteit, vagy szervezeti egységeit.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
- Ismerik a szervezetelméleteket, a szervezetek jellemzőit, a magatartástudomány fogalmait. - Megértik az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. - Értik a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését. - Birtokában vannak a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismerik azok korlátait is. - Ismerik a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.									
Képesség:									
- Képesek a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére. - Képesek önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képesek igényes elemzési feladatokat ellátni. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képesek lesznek a szervezetek vezetésére. - Képesek a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képesek tudásuk, képességeik és készségeik folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.									
Attitűd:									
Kritikusan viszonyulnak saját munkájukhoz. Nyitottak mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsítanak a szervezeti problémák kezelésében. Nyitottak és befogadóak a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi őket. Elkötelezettek a szakmájuk iránt, ismerik és vállalják annak alapvető értékeit és normáit, törekednek azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkájuk során törekednek tudásuk gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja őket.									
Autonómia és felelősség:									
A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képesek. Gyakorlatszerzést követően önállóan létesítenek, szerveznek és vezetnek különböző profilú és méretű szervezeteket. Önállóan és felelősséggel tervezik és szervezik saját és beosztottaik szakmai és általános fejlődését.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A kurzus áttekinti a szervezetek alapvető jellemzőit, típusait, a szervezetelméletek különböző irányzatait. Az									

angolszász szakirodalomban megjelenő sztenderd szervezeti magatartás témakörök (képességek, személyiség, értékek, attitűd, érzelmek, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése, tárgyalás, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra) áttekintése során azok szervezeti teljesítményre gyakorolt hatása, illetve az ezzel kapcsolatos legújabb kutatási eredmények kerülnek bemutatásra.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadás, esettanulmány elemzés, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok.
Értékelés Írásbeli vizsga, vállalati esettanulmány feldolgozás és órai aktivitás figyelembevételével.
Kötelező szakirodalom: Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): <i>Szervezeti viselkedés</i> Pearson Education Limited, Harlow, England Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2019): <i>Organizational Behavior</i> , Eighteenth edition, Global edition. Pearson Education Limited. Harlow, United Kingdom. Burnes, Bernard (2009): <i>Managing Change</i> Fifth Edition, Pearson Education Limited, Essex Mullins, Laurie J. (2010): <i>Management and Organizational Behaviour</i> ninth edition Financial Times Prentice Hall Pearson Harlow England.
Ajánlott szakirodalom: Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): <i>Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése</i> . Akadémiai Kiadó, Budapest Yukl, Gary (2010): <i>Leadership in Organizations</i> , seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey. Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Bevezetés, formális és informális szervezetek, szervezetelméletek. Szervezeti magatartás, értékek, attitűdök, érzelmek a szervezetben. Személyiség, tanulás észlelés döntéshozatal. TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, ismeri és érti a szervezet fogalmát, felismeri a formális és informális szervezetet. Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a szervezetelmélet különböző irányzatait. Ismeri a szervezeti magatartás, mint tudományterület fogalmát, elemzési módszereit, az értékek, hiedelmek, attitűdök és érzelmek fogalmát, szervezeten belüli jelentőségüket. Ismeri a személyiség fogalmát, legfontosabb modelljeit, a tanulás fogalmát, legfontosabb modelljeit, s mindezek gyakorlati jelentőségét.
2.	Motiváció elméletek, gyakorlati alkalmazásuk. Csoportok viselkedésének alapjai. Teamek. TE Ismeri és érti a motiváció fogalmát, jelentőségét, a motiváció különböző elméleteit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit. Tisztában van a csoportok legfontosabb jellemzőivel, a csoportdinamikai jelenségekkel, felismeri saját szerepét a csoportokban, képes kritikusan értékelni a csoport működését. Ismeri és érti a csoportok és teamek közötti különbségeket, felismeri a team típusokat, képes eredményesen közreműködni a teamek munkájában.
3.	Vezetés funkciói, elméletei. Hatalom és befolyás, szervezeti politika. TE Ismeri a vezetés fogalmát, elméleteit, képes felismerni az eltérő vezetési stílusokat, képes kritikusan elemezni azokat. Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket.
4.	Konfliktus és tárgyalás. Szervezeti struktúra. Szervezeti kultúra. TE Ismeri és érti a konfliktuskezelés és tárgyalás folyamatát, képes alkalmazni a különböző magatartásformákat, tárgyalási stratégiákat. Ismeri és érti a struktúra kialakítását befolyásoló tényezőket, a strukturális jellemzőket. Képes felismerni, elemezni és értékelni a különböző struktúra típusokat. Tisztában van az aktuális struktúraalakítási tendenciákkal. Ismeri és érti a kultúra fogalmát, szintjeit, megjelenési formáit, modelljeit, képes azokat konkrét szervezet esetén felismerni, értékelni, elemezni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Termelés és folyamatmenedzsment				Kódja:	GT_MMBL_M035-17		
		angolul:		Production and process management					GT_MMBL_M004-17 GT_MMBL_M004-K5		
2025/26											
Felelős oktatási egység:				Vidékfejlesztési és Funkcionális Gazdálkodási Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve			
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti		Heti		gyakorlat	4	magyar			
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10						
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. habil. Csipkés Margit		beosztása:		egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók az integrált vállalati logisztikai menedzsment összefüggéseit átlátva képesek legyenek a vállalat logisztikai rendszerében elhelyezni a termelés és szolgáltatás menedzsmentet, az ezzel kapcsolatos feladatokat el tudják végezni. A szükséges elméleti tudás birtokában, illetve a modern gyakorlati megoldások ismeretében képesek legyenek a vállalatban belüli, illetve a vállalatok közötti logisztikai folyamatok tervezésére, elemzésére és fejlesztésére, illetve azok hatékony vezetésére. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> - Jól ismeri a logisztikai rendszer belső felépítését, a logisztikai folyamatok és rendszerek, tervezési, elemzési és fejlesztési módszereit és eljárásait. - Ismeri a logisztika, illetve egyes alrendszerei és az ellátásilánc teljesítményének értékelésére alkalmas technikákat. <i>Képesség:</i> - Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. - Képes a vállalati versenyképességet támogató logisztikai fejlesztések és célkitűzések megfogalmazására. - Képes a logisztikai folyamat elvárásainak és teljesítményének más vállalati funkcióval történő hatékony összehangolására. - Képes a vállalati logisztikai folyamatok rendszerszemléletű és a folyamatokat középpontba helyező irányítására és fejlesztésére. - Képes a logisztika és ellátásilánc-menedzsment meghatározó kutatási területein önálló kutatási probléma megfogalmazására és a kutatás végrehajtására. <i>Attitűd:</i> - Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. - Nyitott és befogadó az ellátásilánc-menedzsment lehetőségei és a gyakorlat új eredményei, valamint a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változások iránt. <i>Autonómia és felelősség:</i> - Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is. - Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. - A szakmai feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns ellátásilánc-menedzsment problémamegoldási módszereket. - Kutatási-fejlesztési és projektszerepekhez csatlakozva - a csoportok tagjaival együttműködve - megszerzett ismereteit, gyakorlati tapasztalatait, képességeit és készségeit mozgósítja. - Képviseli, betartja és betartatja a szervezet etikai normáit, szükség esetén kezdeményezi azok továbbfejlesztését. A kurzus rövid tartalma, témakörei A tárgy célja bemutatni a termelési folyamatok alaptulajdonságait, valamint a termelési feladatok tervezéséhez és azok hatékony végrehajtásához szükséges alapvető módszereket. A tárgy a termelő- és szolgáltató-rendszerek törvényszerűségeit egyaránt vizsgálja. A tananyag tárgyalásakor az elméleti alapok áttekintése mellett a gyakorlati alkalmazást példák és esettanulmányok segítségével tárgyaljuk.											

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Esettanulmányokon, gyakorlati példákön keresztül az elméleti tudás elmélyítése, kiegészítése.	
Értékelés	
Gyakorlati kimenetelű a tárgy. A szorgalmi időszakban megírt gyakorlati jegyszerző vizsga adja a gyakorlati jegyet. A gyakorlati jegy pótolható a vizsgaidőszakban.	
Kötelező szakirodalom:	
Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)	
Demeter K. - Gelei A. - Jenei I. - Nagy J. (2009): Tevékenységmenedzsment, Aula Kiadó ISBN 978 963 9698 56 0	
Demeter K. (1999): Termelés és logisztika: Az elvi alapoktól a napi gyakorlatig szöveggyűjtemény, Aula Kiadó ISBN 963 9078 93	
Koltai T. (2016): Termelés- és szolgáltatásmenedzsment. Budapesti Műszaki és Gazdálkodástudományi Egyetem.	
Kozma T. – Pónusz M. (2016): Ellátásilánc-menedzsment elmélete és gyakorlata-alapok, Károly Róbert Kutató-Oktató Közhasznú Nonprofit Kft. ISBN:978-963-941-94-6	
Ajánlott szakirodalom:	
J. Oláh (2014): A Six Sigma minőségirányzat és a lean management kapcsolódási lehetőségei. Acta Oeconomica Universitatis Selye, 3. évf. 2. sz., 131-140. p. http://acta.selyeuni.sk/	
Koltai T. (2006): Termelésmenedzsment. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	
(2011): Just-in-Time. ISBN: 9789630814829 Shopfloor könyvek	
Pakurár M. – Oláh J. – Terjék L. (2015): A lean six szigma jelentősége a kutatásban. TAYLOR: Gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat. A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatásáért Közleményei. 1-2. sz. VII. évf./1-2. sz. No.18-19. 185-191.p.	
Workforce Motivation: A Success Factor at LEGO Manufacturing Ltd., Journal of Competitiveness, Vol. 9, Issue 2, 93-109.p., https://doi.org/10.7441/joc.2017.02.07	

Alkalmi bontott tematika	
1.	Termelés és szolgáltatásmenedzsment, bevezetés. A tevékenységmenedzsment alapjai, outsourcing. A termelési és szolgáltatási igény előrejelzései. A termelési és szolgáltatás menedzsment stratégiai döntési lehetőségei.
	TE
2.	Termelési és szolgáltatási folyamatok. Termelés tervezés. MRP tervezése. Just in Time filozófia. OPT.
	TE
3.	Hely kiválasztás stratégiájának megtervezése. Létesítmény elhelyezésének tervezése. Emberi erőforrás és a munkahely tervezésének lehetőségei.
	TE
4.	Készletezés. Készletezés klasszikus típusai. EOQ modell. Minőség fontossága. TQM elvek. Teljesítménymenedzsment és a minőség kapcsolata.
	TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Marketingmenedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M009-17	
		angolul:		Marketing management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kontor Enikő		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók megszerzett marketing ismereteiket üzleti problémák megoldása során alkalmazni tudják. A kurzus az új témák mellett az eddig tanultak elmélyítésére törekszik az előadások és a szemináriumok segítségével, utóbbiakon egy szimulációs játék alkalmazásával.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> - A kurzus elvégzése után a hallgató ismeri a marketingmenedzsment folyamatát, megérti az összefüggésrendszerét. - Megérti és alkalmazza a vevőérték létrehozásának a koncepcióját, képes egy értékajánlat kidolgozására. - Átlátja egy gazdálkodó szervezet marketing döntéseinek az összefüggéseit, ismeri a döntéstámogatás módszereit. - Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja.								
<i>Képesség:</i> - A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. - Képes komplex összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. - A marketing szakterületén prezentációkat tart, szakmai vitákban vesz részt - Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre.								
<i>Attitűd:</i> - A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát. - Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> - A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát. - Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi. - Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti a következő témaköröket: érték létrehozása a vevők számára, érték kinyerése a vevőktől, marketingkörnyezet elemzése, versenytárselemzés, marketingstratégiai döntések.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
• Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Az elméleti anyag illusztrációja esettanulmányokon keresztül. Konzultációs lehetőség biztosított. • Szemináriumokon számítógépes szimulációs játék alkalmazásával a marketingdöntések, és a döntések következményeinek modellezése.	
Értékelés	
A jegy két részből tevődik össze: • Írásbeli vizsgadolgozat. • A szimulációs játék során történtek elemzése írásos formában.	
Kötelező szakirodalom:	
• Szakály Zoltán (2019): Marketingmenedzsment, egyetemi jegyzet, Debreceni Egyetem • Mason, C. H. – Perrault, W. D. (2002): The Marketing Game! 3rd Edition. McGraw-Hill Higher Education, New York, USA	
Ajánlott szakirodalom:	
• <i>Contemporary Trends in Marketing</i>. (2023). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-36589-8 • Lin, J., Long, C., & Liu, B. (2024). The impact of shared value proposition on consumer engagement through a sense of brand community. <i>International Journal of Consumer Studies</i>. https://doi.org/10.1111/ijcs.13026 • Mastuti, D. N., Widodo, R. E., Wijanarko, B., Purwoko, H., & Suhendra, A. (2024). Marketing of Management: Share Market, Potential Market, Competitor Business and Promotion (Literature Review). <i>International Journal of Advanced Multidisciplinary</i>, 3(2), 236–250. https://doi.org/10.38035/ijam.v3i2.591 • Lestari, V. S. (2023). Strategic Approaches to Marketing Management in Contemporary Business Environments. <i>Advances</i>, 1(5). https://doi.org/10.60079/ajeb.v1i5.210	

Féléves bontott tematika	
5 óra	Előadás: Bevezetés, a marketingmenedzsment folyamata, értékteremtés-és kinyerés. Gyakorlat: A szimulációs marketing játék alapszabályainak a megismerése, ismerkedés a játékkal. TE: a marketingmenedzsment folyamatának értékorientált megközelítése – érték létrehozása a vevők számára, érték kinyerése a vevőktől. Vevőérték, vevőtőke menedzselése.
5 óra	Előadás: A marketing környezet elemzése, helyzetelemzés Gyakorlat: Komplex vállalati marketing döntések meghozatala a szimulációs játékban. TE: A vállalatok makro környezetében zajló trendek megismerése, a mikrokörnyezet komplex értékelésének fontossága.
5 óra	Előadás: A piaci verseny összefüggései Gyakorlat: Komplex vállalati marketing döntések meghozatala a szimulációs játékban. TE: A piaci verseny összefüggései, vállalatok versenyerejét meghatározó környezeti erők, Porter öt-erő modellje, a verseny dinamikája, verseny-információs rendszer.
5 óra	Előadás: Marketingstratégiai kérdések Gyakorlat: Komplex vállalati marketing döntések meghozatala a szimulációs játékban. TE: Marketing erőforrások menedzselése: elemzés, tervezés, végrehajtás, ellenőrzés. Elemzési modellek: SWOT, PESTEL. Portfólió modellek: BCG, GE, ANSOFF. Porter általános stratégiái. Marketing befektetések eredményének mérése: marketing ROI.

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó pénzügyek				Kódja:	GT_MMBL_M025-17
		angolul:		Advanced finance					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar	
Levelező	x	Fél-éves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lakatos Vilmos		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A megismertetni a hallgatókat a modern vállalati pénzügyek alapvető kérdéseivel, valamint a pénzügyi piacok működésének alapelveivel. A fő cél a hallgatók mélyebb megismertetése a pénzügyi folyamatokkal, segítve pénzügyi döntéshozatali képességük fejlesztését.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7 pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
A Hallgatók elsajátítják az pénzügyi elemzési módszerek alapjait, a fontosabb vállalatfinanszírozási elemeket és példa illusztrációkkal, feladatmegoldásokkal útmutatást kapnak azok gyakorlati alkalmazáshoz. A vállalatfinanszírozás eszközeit szintén elméleti és gyakorlati vetületben is elsajátítják a Hallgatók.									
Képesség:									
A Hallgatók az elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a vállalatok, illetve a vállalati vagyonelemek értékelésére, a finanszírozási lehetőségek feltárására, azokra történő javaslat tételre.									
Attitűd:									
Nyitott a pénzügyi értékelési és a finanszírozási döntéselőkészítést érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.									
Autonómia és felelősség:									
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a vállalati pénzügyekkel kapcsolatos folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A tantárgy oktatása során a a rövid és hosszú távú pénzügyi menedzsment elméletek gyakorlati alkalmazási lehetőségei kerülnek bemutatásra. A kurzus során kiemelésre kerül a forgótőke menedzsment, a beruházási és finanszírozási témakörök és a pénzügyi kockázatl. Azt is vizsgáljuk, hogy a fenti összetett szempontrendszer alapján hogyan lehet vállalati értéket növelő pénzügyi stratégiákat kialakítani. A szemináriumon feladatsorok és esettanulmányok megoldásával foglalkozunk.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Az elméleti konzultációk keretében a hallgatók a pénzügyi menedzsmenttel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatias konzultációkon olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a finanszírozási ismeretek területén, a döntéstámogatásban, ok-okozati összefüggések feltárásában.									

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele a kurzus felvétele a Neptunban. Levelező tagozaton ajánlott a konzultációs gyakorlatokon való aktív részvétel és az elméleti tananyag előzetes ismerete.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése: A kollokviumra a vizsgaidőszakban van lehetőség. A kollokvium írásban történik, a kollokviumi dolgozat gyakorlati és elméleti kérdéseket, feladatokat is tartalmaznak 50-50%-os arányban a szemeszterben leadott tananyagokra alapozva.

A kollokviumi dolgozat értékelése:

Az elért pontszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

E-learning felületre feltöltött előadásanyag és szemináriumi feladatsorok

Hull, J.C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek. Panem, Budapest, 1999.

Brealey, R.A.-Myers, S.C.: Modern vállalati pénzügyek. Panem Kft., Budapest, 2005.

Damodaran, A.: A befektetések értékelése, Panem, 2006, kijelölt fejezetei

BCE- Befektetések és Vállalati Pénzügyek Tanszék: Haladó vállalati pénzügy példatár. 3. javított kiadás BUDAPEST, 2019.

BCE- Befektetések és Vállalati Pénzügyek Tanszék: Haladó vállalati pénzügy gyakorló feladatok, BUDAPEST, 2021.

Ajánlott szakirodalom:

Damodaran, A.: A vállalatértékelés kézikönyve, [Alinea Kiadó](#), 2015

Brigham, E.F. - Daves, P.R. (2019): Intermediate Financial Management. 13. ed. Cengage Learning, Inc.

Atrill, P. (2020): Financial Management for Decision Makers. 9. ed. PEARSON EDUCATION LIMITED.

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, 2011.

Konzultációk tematikája	
1. 10 óra	A pénzügyi menedzsment és axiómái. A finanszírozás alapelvei. Tőkeszerkezet. A kockázat. A tőkeáttétel. A működési és a pénzügyi tőkeáttétel foka. Forgóeszköz-gazdálkodás. A pénzkonverziós ciklus. A cash flow kimutatás. Beruházás-gazdaságossági számítások (NPV, IRR, PI, MIRR). TE: A hallgató képes értelmezni a pénzügyi menedzsment, a finanszírozás, a tőkeszerkezet, a tőkeáttétel fogalmát, annak gyakorlati alkalmazását. Számítani tudja a vállalkozások megtérülési mutatóit
2. 10 óra	Értékpapírok. A kötvény és a részvény értékelése. A tőkeárazási modellek. A befektetési kockázatok mérése. Optimális portfóliók kialakítása. Határidős ügyletek és főbb jellemzőik. Az opciós ügylet és főbb jellemzői TE: A hallgató képes értelmezni az értékpapírokkal történő finanszírozás lényegét, meghatározza a pénzügyi kockázatok mértékét. Értékelni képes a határidős ügyleteket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Gazdasági és versenyjog		Kódja:	GT_MMBL_M032-17		
		angolul:		Business and Competition Law					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				DE GTK Világgaazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Károlyi Géza		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A tananyag másik részét a polgári jogi szerződések joga képezi, amelynek keretében a gazdasági életben tömegesen előforduló polgári jogi szerződések megkötésének alaki és tartalmi sajátosságai, a szerződésszegés esetei és jogkövetkezményei kerülnek bemutatásra. A tananyag részét képezi továbbá a versenyjog is, melynek az általános szabályai mellett a nevesített tényállások sajátosságai (tisztességtelen verseny tilalma, üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma, gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma, fúziókontroll) is feldolgozásra kerülnek.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. Ismeri a polgári jogi szerződések megkötésének általános szabályait, tisztában van a szerződési biztosítékok formáival és jelentőségével. Ismeri a versenyjog által tilalmazott nevesített magatartásokat.									
Képesség:									
Legyen tisztában az egyes szerződések lényegi szabályaival, képes legyen elhatárolni az eredmény- és gondossági kötelmek fajtáit, ismerje az azok közötti különbségeket.									
Tudja elhelyezni a tipikus és atipikus, valamint a dare, facere és praestare kötelmek között a tanult szerződéseket, formákat, tudjon különbséget tenni a szerződési biztosítékok egyes formái között a lényegi ismérvek alapján.									
Képességet szerez arra, hogy átlássa a vállalkozásokat érintő alapvető társasági és polgári jogi helyzeteket, tisztában legyen a jogszerű működés szabályaival, tudja, hogy a konkrét szituációkban milyen szervekhez szükséges fordulni, s milyen eljárások lefolytatása indokolt.									
Attitűd:									
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi, kötelmi jogi és versenyjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak és szerződéseinek alapvető típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (szerződéskötés, módosítás, megfelelő szerződési biztosítékok alkalmazása, szerződés megszüntetése) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.									
Autonómia és felelősség:									
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat és a polgári jogi szerződések érintő kérdésekben.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A gazdálkodó szervek, cégek kategóriája. A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai, alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A jogi személyek jogutódlással való és jogutód nélküli megszűnése. A szerződés általános szabályai: a szerződési jog alapelvei. A polgári jogi szerződés fogalma, alanya, tárgya, megkötésének folyamata. Az érvénytelen szerződések fajtái és az érvénytelenségi okok. A szerződési biztosítékok rendszere. A szerződések megszűnése. A szerződésszegés esetei és jogkövetkezményei. A tisztességtelen verseny tilalma, üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma, gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma, gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma, fúziókontroll.									

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A vizsga formája: írásbeli kollokvium.

Az értékelés ötfokozatú az alábbiak alapján:

0-50 % - elégtelen

51- 62 % - elégséges

63-77 % közepes

78 - 88 % - jó

89- 100% - jeles

Kötelező szakirodalom:

NAGY Csongor István (2021): *Versenyjogi kézikönyv*. HVG-ORAC Kiadó, Budapest

CSÉCSY-Fézer-Hajnal-Károlyi-Petkó-Törő-Zoványi: *Az üzleti élet tranzakcióinak joga*. 2013. Debrecen, ISBN 978-963-08065-7.

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN:978-963-490-126-6, <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6>

KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): *Gazdasági magánjog*. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9

Ajánlott szakirodalom:

Károlyi-Törő (2023): *Gazdasági magánjog (Vállalkozások joga)* Debreceni Egyetem GTK, ISBN: 978-963-490-500-4

FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2

TÓTH Tihamér (2020): *Uniós és magyar versenyjog*. Wolters Kluwer Kiadó, Budapest

bontott tematika

1-5 óra	A szerződés általános szabályai: a szerződési jog alapelvei. A polgári jogi szerződés fogalma, alanya, tárgya, megkötésének folyamata. Az érvénytelen szerződések fajtái és az érvénytelenségi okok. A szerződési biztosítékok rendszere. A szerződések megszűnése. A szerződésszegés esetei és jogkövetkezményei. TE: Ismeri a szerződés fogalmát, a jogosult és a kötelezett jogállását, a szerződéskötés folyamatát: az ajánlattétel és az elfogadás szabályait. Ismeri a semmis és a megtámadható szerződések okait, jogkövetkezményeit. Részletes ismeretekkel rendelkezik a szerződési biztosítékok körét és érvényesítésének szabályait illetően.
6-10 óra	A gazdasági élet alanyai: Jogalanyok köre – személyek joga – jogképesség. A természetes személyek jogképessége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény.. A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.

11-15 óra	Versenyjogi alapismeretek: A versenyjog általános szabályai, személyi, területi és tárgyi hatály. A tisztességtelen verseny tilalma, a generálklauzula és a nevesített tényállások sajátosságai. Az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma. A gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma (kartelltilalom). A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma. A vállalkozások összefonódásának ellenőrzése (fúziókontroll). A Gazdasági Versenyhivatal jogállása, hatásköre. TE: Ismeri a versenyjog által szabályozott tényállások alapvető sajátosságait.
-----------	--

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti digitalizáció és informatika			Kódja:	GT_MMBL_M033-17
		angolul:		Business digitization and Informatics				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lengyel Péter József		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy általános célja megismertetni a hallgatókkal a korszerű vállalatirányítás információs rendszereinek szerepét és feladatait. Ennek keretében a hallgatók megismerkednek az információs rendszerek alapvető típusaival, az integrált vállalatirányítási rendszerek funkcionális alrendszeivel és a modulok kapcsolataival.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és digitalizációs eszközöket. - Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. - Birtokában van a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek.								
Képesség:								
- Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. - Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. - Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események következményeinek megértésére, alapvető gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására.								
Attitűd:								
- Kritikusan szemléli saját munkáját. - Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.								
Autonómia és felelősség:								
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. - Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. - Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Információ és rendszerelmélet								
Adat-, információ modellezés								
Üzleti folyamatok modellezése								
Információs rendszerek								
Információs rendszerek típusai								
Integrált vállalati információs rendszerek								
Vezetői információs rendszerek								
Üzleti intelligencia								
Információs rendszerek értékelése, kiválasztása								
Információs rendszerek implementálása.								
Infrastruktúra menedzsment (Információs erőforrás menedzsment)								
Információs rendszerek működtetése								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az oktatás elméleti előadásokból és gyakorlati órából áll. Az elméleti tananyag elsajátításához az előadáson elhangzottak, a prezentációk és jegyzetek, könyvek állnak a hallgatók rendelkezésére. A gyakorlati foglalkozások egy ERP rendszer és vezetői információs rendszer alkalmazásával folynak.

Értékelés

Egy elméleti teszt és egy kétrészes gyakorlati beadandó feladat elkészítése. Az előadásokon való részvétel ajánlott, mivel a gyakorlat az előadásokra épül. A félév gyakorlati jeggyel zárul. A számonkérésből 30 pont megszerzése az aláírás feltétele. A félév végén a hallgatónak gyakorlati jegyet kell szerezniük, mely a következők alapján kerül kialakításra: elméleti teszt az előadások anyagából (50 pont); két gyakorlati feladat (25-25 pont). Ponthatárok: 0-59: elégtelen(1); 60-69: elégséges(2), 70-79: közepes (3), 80-89: jó(4), 90-100: jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Raffai Mária dr. (2003): Információrendszerek fejlesztése és menedzselése. Novadat Bt. ISBN: 963 9056 35 9

Ajánlott szakirodalom:

Efraim Turban, Dorothy Leidner, James Wetherbe, Ephraim Mclean (2008): Information Technology For Management, 6Th Ed(WITH CD). Wiley India Pvt. Ltd

Herdon M., Füzesi I., Rózsa T. (2005): Vezetői információs rendszerek. Egyetemi elektronikus jegyzet Gazdasági agrármérnök hallgatók számára. (Lektorálta: Salga Péter) Debreceni Egyetem, ATC AVK, Gazdasági- és Agrárinformatikai Tanszék, 1-125 p.

Jánosa András (2010): Üzleti intelligencia alkalmazások. Computer Books Kiadó. Budapest

Sántáné, Biró, Gábor, Kő, Lovrics (2008): Döntéstámogató rendszerek, Szerkesztette: Sántáné- Tóth Edit. Panem Kiadó, Budapest. ISBN 978-9-635454-82-2

Alkalmanként bontott tematika

1-5.	Előadás: Információ és rendszerelmélet Adat-, információ modellezés Üzleti folyamatok modellezése Információs rendszerek típusai Integrált vállalati információs rendszerek
	TE* A hallgató ismeri az Excel alapvető funkcióit, képes adatmodelben gondolkodni, ismeri az információs rendszerek feladatait és funkcióit. A hallgató ismeri az excel alapvető funkcióit
5-10.	Előadás: Vezetői információs rendszerek Üzleti intelligencia Információs rendszerek értékelése, kiválasztása Információs rendszerek működtetése
	TE: A hallgató ismeri az ERP rendszerek felépítését, képes kimutatásokat készíteni, ismeri a multidimenziós adatbázis modelleket, képes információs rendszereket értékelni és kiválasztani, ismeri az információs rendszerek implementálásának lépéseit, valamint az információs erőforrás menedzsmentet és képes egy információs rendszert működtetni.
11-15.	Gyakorlat: Excel használat Adat-, információ modellezés Üzleti folyamatok modellezése MS Access használat
	TE: A hallgató ismeri az Excel alapvető funkcióit, képes adatmodelben gondolkodni, ismeri és képes használni az ARIS szoftvert, ismeri az információs rendszer feladatát és funkcióit.
16-20.	Gyakorlat: Integrált vállalati információs rendszerek (Partner.ERP felépítése, kezelése) Vezetői információs rendszerek (Power Pivot használat) Üzleti intelligencia (Multidimenziós adatbázis modellezés)
	TE: A hallgató ismeri a különböző ERP rendszerek felépítését, képes kimutatásokat készíteni, és ismeri a multidimenziós adatbázis modelleket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Projektmenedzsment				Kódja:	GT_MMBL_M017-17		
		angolul:		Project management							
2025/26											
Felelős oktatási egység:				DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve			
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti			Heti			magyar			
Levelező	x	Féléves		5	Féléves		10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Nagy Adrián Szilárd			beosztása: habil. egyetemi docens		
A kurzus célja az, hogy a hallgatók											
megismerjék a projektmenedzsment alapjait, módszertanát és a legfontosabb projekt menedzsment funkciókat (pl. projekt-, tervezés, szervezés, végrehajtás, monitoring és értékelés, stb.). A tantárgy elsajátítását követően, a hallgatók képesek lesznek projektek előkészítésére és bonyolítására, valamint elsajátítják a pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket. A tantárgy keretein belül a hallgatói team-ek az oktató irányítása mellett elkészítik egy – az EU-ós és/vagy nemzeti forrásokból támogatott, a szakhoz igazodó témájú –, projekt, projekttervét, illetve teljes pályázati anyagát. További oktatási cél a vállalati projektek irányítási elveinek, döntéshozatalának és szervezésének megismerése mellett a projektmenedzsment módszerek elsajátítása. A gyakorlatok célja, hogy a hallgatók, módszertani alkalmazásokkal, esettanulmányok feldolgozásával elmélyítsék és bővítsék ismereteiket az előadások során megismert témakörökben.											
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul											
Tudás:											
A hallgató ismeri a projektmenedzsment elméletét és gyakorlatát és rendelkezik a projektek előkészítéséhez, megvalósításához, értékeléséhez és ellenőrzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel. Ismeri a projektek tervezéséhez, menedzseléséhez, ellenőrzéséhez, monitoringjához és értékeléséhez kapcsolódó módszertant. Tisztában van a nemzeti forrásokból támogatott projektek finanszírozási háttérével és ismeri a 2021-2027-es EU tervezési időszakában futó hazai operatív programokat. Megismeri a projektmenedzsment legújabb fejlődési irányait is.											
Képesség:											
Magas szinten képes elvégezni különböző projektek komplex költség/haszon elemzését (CBA), továbbá meg tudja ítélni az egyes projektek hatékonyságát és eredményességét. Képes a más szakterületeken dolgozó szakemberekkel való szakmai együttműködésre egy adott projekt előkészítése és megvalósítása során. Érti a projektek belső strukturális kapcsolatrendszerét. Képes a szakterületéhez kapcsolódó projektek/pályázatok előkészítésre, azok végrehajtásának irányítására és az adott projekt lezárására és értékelésére. A gyakorlatban is tudja alkalmazni a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket, különös tekintettel a projektmenedzsment módszertanára.											
Attitűd:											
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó projektmenedzsment tudás és szemlélet birtokában a későbbi tanulmányai során az „élethosszig tartó tanulás” koncepciójával azonosulni tudjon. A hallgató a kurzust követően szilárd módszertani alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a későbbiekben projektmenedzszeri feladatait pontosan, hatékonyan végezze. Megfelelő szakmai tapasztalatok és eredmények birtokában törekszik önálló kutatási projektek kidolgozására, szakmai együttműködések kezdeményezésére és kutatócsoport kialakítására. Törekszik a regionális, magyarországi és európai projektmenedzsment tevékenységet végző és fejlesztő vállalatok, kutatóintézetek projektjeihez kapcsolódó finanszírozási háttér a megismerésére. A projektek tervezés és végrehajtása során környezet- és természettudatos magatartást tanúsít.											
Autonómia és felelősség:											
A végzett hallgató a projektek vezetése során felelősséget érez mind a saját, mind a beosztottjai munkájával kapcsolatban, továbbá felelősen biztosítja az eredményes munkavégzéshez szükséges infrastrukturális, szakmai és emberi feltételeket. A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív és hatékony legyen, továbbá szakmai és nem szakmai körökben a projektekkel kapcsolatosan megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.											
A kurzus rövid tartalma, témakörei											
A tantárgy során a hallgatók elsajátítják a finanszírozási források megszerzéséhez és felhasználásához szükséges gyakorlatot. A hallgatók a tanult projekttervezési módszereket a gyakorlatokon alkalmazzák is mely az önállóan, illetve team munkában elkészítendő feladatoknak is a részét képezik. A tananyag egy részét folyamatosan aktualizálni kell, mivel a hallgatóknak a tantárgy keretein belül meg kell ismerniük a legfontosabb nemzeti és EU-ós finanszírozású hazai pályázati rendszereket. Ez az aktualizálás elsősorban a kormányzati és pályázatfigyelői honlapokon megjelenő anyagok alapján történik, mint pl. www.palyazat.gov.hu ; www.pafi.hu ; www.palyazat.lap.hu ; www.palyazatportal.hu ; www.eupalyazatiportal.hu ; www.palyazatmenedzser.hu ; stb. Lásd ⇒ Heti bontott tematika											

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az oktatás tantermi előadások keretében és/vagy tantermen kívül, digitális munkarendben történik. Az előadások anyagai heti rendszerességgel, az órarendi időpontot megelőző napon kerülnek fel az eLearning rendszerbe. Digitális munkarend esetén az előadások és gyakorlatok órarendi idejében az on-line kommunikáció kijelölt módja: Webex. A hallgatók 3-4 fős teamekben egy létező, jelenleg is működő vállalkozás példáján keresztül vállalkozásfejlesztési érintettségű (1) projekttervet készítenek szabadon választott, de a gyakorlatvezetővel egyeztetett témában. Követelmény egy - az oktató útmutatásainak megfelelő - vállalkozásfejlesztési témájú fiktív projektterv/pályázat team munkában történő összeállítása és prezentációja.

A hallgatók bizonyos tanórák tananyagához kapcsolódóan team munkában elkészítendő (2) házi feladatot kapnak, melyet prezentáció formájában is bemutatnak. Azok a hallgatók, akik határidőre nem készítik el és töltik fel az eLearning felületre a házifeladatot nem kaphatnak aláírást. A kijelölt kommunikációs felület: eLearning.

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatói felkészülésen, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozásán, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követésén alapszik. A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Értékelés

A gyakorlati jegy kialakításakor mérlegelendő szempontok: órai team-munka; az elkészített projektterv teljessége és szakmai tartalma; a projektterv prezentációja; a bemutatáskor feltett kérdésekre és elhangzott hozzászólásokra történt válaszadás. Az aláírás feltétele a házi feladat határidőre történő elkészítése és feltöltése az eLearning felületre.

Projektterv: max. 40 pont; Házi feladat: max. 10 pont; Zárthelyi dolgozat: max. 50 pont $\Rightarrow$ Összesen max. 100 pont

A végső (ötfokozatú) érdemjegy és az írásbeli zárthelyi dolgozaton szerezhető pontok (50 pont) és a gyakorlati pontszámok (40 pont +10 pont = 50 pont) alapján kerül kialakításra. (Írásbeli Zh: 50 pont; Gyakorlati pontszám: 50 pont $\Rightarrow$ mindösszesen: 100 pont) Követelmény a minimum 60%-os teljesítmény. Minden egyes team, tagjainak gyakorlati pontszáma azonos.

Kötelező szakirodalom:

SZŰCS I. – NAGY A. SZ. (2015): „*A projektmenedzsment gyakorlata*”, Debreceni Egyetem, Center-Print Nyomda, Debrecen, 2015. ISBN 978-615-80290-9-4 (<https://dea.lib.unideb.hu/items/2aa21315-d5a9-4a45-bcb1-f7064ed914df>)

GARAJ E. (2012): „*Projektmenedzsment*” Edutus Főiskola, TAMOP-4.1.2.A/2-10/1, (<https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/12517?show=full>)

GÖRÖG M. (2007): „*Általános projektmenedzsment*” Aula Kiadó, Budapest, 2007.

SZŰCS I. (2023): Az előadások és gyakorlatok ábraanyaga (ppt), 2023.

Ajánlott szakirodalom:

AGGTELEKY B. – BAJNA M. (1994): Projekttervezés, Projektmenedzsment, KözDok Rt., Budapest, 1994.

GÖRÖG M. (1999): „*Bevezetés a projektmenedzsmentbe*” Aula Kiadó, Budapest, 1999

E. VERZUH (2006): Projektmenedzsment, HVG Kiadó, Budapest, 2006.

GÖRÖG M. (2008): Projektvezetés, Aula Kiadó, Budapest, 2008.

HOBBS, P. (2000): Projektmenedzsment, Scholar Kiadó, 2000.

NAGY Á. (2011): Projektértékelés, projektellenőrzés, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 2011.

M. C. THOMSETT (1990): „*The Little Black Book of Project Management*”. AMACOM, 1990.

PMBOK GUIDE (2006): Projektmenedzsment útmutató, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.

SZŰCS I. - GRASSELLI N. (2005): „*Projektmenedzsment*”, Szaktudáskiadó Ház Rt., Budapest, 2005.

Heti bontott tematika	
1. alkalom (5 óra)	Előadás: A PM elméleti háttere: definíciók, projekttypusok, projektek fázisai, PCM, a projekt erőforrásai. Projektek tervezése I.: ötlet, javaslat, projektterv; megvalósíthatósági tanulmány (<i>Brainstorming; SWOT analízis</i>). Projektek tervezése II.: logikai keretmódszer (LFA); helyzetelemzés, problémafeltárás; célkitűzéselemzés, célrendszer stratégiaalkotás (<i>problémafa, célfa; Stakeholder elemzés</i>). Projektek tervezése III.: logikai keretmátrix (LKM), tevékenységek tervezése, projektek idő-, erőforrás és költségterve. Gyakorlat: Projekttypusok meghatározása; Fiktív projektciklus tartalommal való feltöltése és ismertetése. SWOT analízis készítése, Brainstorming. Problémaelemzés: problémafa készítése és prezentációja; Célelemzés: célfa; Stakeholder elemzés; Időtervezés (hálóterv, Gantt diagram). Logikai keretmátrix; Erőforrások tervezése. TE: Ismeri és érti a főbb projektmenedzsment fogalmakat. Ismeri a projektek és a projekt-szerű működés definícióit és főbb jellemzőit; a projektmenedzsment alapvető eszköztárát. Tisztában van a projektek működési környezetével, a PM alapfogalmakkal. Érti és alkalmazni tudja a projektciklust. Ismeri, érti a projektek tervezésének tanult módszereit, és képes alkalmazni is azokat. Ismeri, érti a projektek tervezésének tanult módszereit, és képes alkalmazni is azokat.
2. alkalom (5 óra)	Előadás: Pályázatírás, költségek tervezése, projektek kockázata és kockázatmenedzsmentje. Projektek szervezete, projektvezetés, PM csapatépítés, projektadminisztráció. Gyakorlat: Költségtervezés, a kockázatok elemzése. Projektkommunikáció (<i>szintek, formák, irányelvek, PR</i>), projektek kommunikációs terve. A csapatépítés gyakorlata; Kommunikációs terv készítése. TE: Tájékozott a pályázati rendszerű finanszírozás alapvető sajátosságaiban, lehetőségeiben és veszélyeiben. Ismeri a pályázatok és pályázati felhívások főbb tartalmi és formai elemeit, el tudja látni a projektek kockázatelemzését és kockázat menedzsmentjét. Egy projekt koncepció vázlatos kidolgozása, és prezentációja. Ismeri az alapvető projektszervezeti struktúrákat, tisztában van azok előnyeivel és hátrányaival. Alkalmas egy projekt koncepció team munkában történő kidolgozására. Ismeri a projektkommunikáció alapjait. Alkalmas egy projekt kommunikációs tervének kidolgozására.
3. alkalom (5 óra)	Előadás: Beruházás/beszerzés, tenderezés, árajánlatok, értékelés. Beruházási projektek komplex gazdasági elemzése (CBA, NPV, IRR, PI, DPP). Projektek megvalósítása és végrehajtása: adminisztráció/dokumentáció, minőségbiztosítás, szerződéstípusok. Projekt monitoring/ellenőrzés/értékelés; projekt controlling, projektkrízis. Projektek zárása, disszemináció/fenntarthatóság. A 2021-2017-es EU tervezési időszak operatív programjai és pályázati rendszere. Hazai és EU-ós finanszírozású K+F pályázatok a 2021-2017-es EU tervezési időszakban. Gyakorlat: Árajánlat készítése és elemző összehasonlítása. Beruházási projektek költség/haszon (CBA) elemzése. Szerződések elemző értékelése; Teljesítési igazolás készítése. Projektgazdaságossági számítások. Projektek disszeminációs és fenntarthatósági tervének előkészítése. Egy kiemelt innovációs és K+F témájú pályázat elemző áttekintése. TE: Képes árajánlatok elkészítésére és kapott ajánlatok komplex értékelésére. Ismeri és alkalmazni tudja a beruházási projektek dinamikus mutatókon alapuló elemzési rendszerét. Ismeri a projektek dokumentációs rendszerét, tud szerződéseket és teljesítési igazolásokat előkészíteni. A hallgató érti a monitoring/ellenőrzés/értékelés fogalmi és tevékenységi rendszerét és azok funkcióit, és képes az alapvető projekthatékonysági számítások elvégzésére. Ismeri a projektek zárásához szükséges dokumentációs rendszert és képes egy projekt disszeminációs és fenntarthatósági tervének elkészítésére. Ismeri a 2021-2017-es EU tervezési időszak operatív programjait, különös tekintettel a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Pluszra (GINOP Plusz). Ismeri a 2021-2017-es EU tervezési időszak K+F pályázati rendszerét.

A tantárgy neve:		magyarul:		Stratégiai emberi erőforrás menedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M013-17	
		angolul:		Strategic Human Resources Management				
2025-26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				nincs			Kódja:	–
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	nem	Heti	–	Heti	–	Kollokvium	4	magyar
Levelező	igen	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kun András István		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy célja, hogy a hallgatók képesek legyenek az emberi erőforrás gazdálkodási és menedzselési folyamatokat stratégiai rendszerben szemlélni; meg tudják fogalmazni a vállalati stratégiához illeszkedő emberi erőforrás menedzselési főbb súlypontokat, feladatokat és módszereket. Értsék az egyes alrendszerek funkcióit és kapcsolódásait. Vállalati esettanulmányok elemzése révén megértsék a HR szervezeti működésben elfoglalható helye(i)t és szerepe(i)t; kapcsolatát a szervezet többi funkcionális egységével. A kurzus oktatási módszere alapvetően az előadás, az önálló hallgatói irodalom-feldolgozás és elemzés, és a szemináriumi, gyakorlati foglalkozások. Utóbbiak során a hallgatók betekintést nyernek és készségeket építenek ki egyes problémák alapvető elemzési és/vagy menedzselési módjainak használatában.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A szervezetek, mint a gazdaság mikro szerveződési szintjeinek stratégiai szintű emberierőforrás-gazdálkodására vonatkozó fogalmai, elméletei, folyamatai és jellemzői. A szervezet stratégiai kihívásai és az emberi erőforrás gazdálkodás alrendszereinek kapcsolatai, ezek menedzselése. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás különböző felfogásai („paradigmái”) és ezek hasznosíthatósága s szervezetek szempontjából. A gazdálkodó szervezetek működése, információs és motivációs tényezőit, intézményi környezete közti kapcsolatok az emberi erőforrások szempontjából. Nemzeti és nemzetközi munkaerő-gazdálkodás kihívásai és kezelése. A stratégiai szintű problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és –feldolgozás ismeretei az emberierőforrás-menedzsment területén; az ehhez kapcsolódó modellezési és módszertani, technikai ismeretek. Mindezek elméleti alapjai és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei és korlátai.								
Képesség:								
Önálló új következtetések, gondolatok és megoldási módok megfogalmazása a tantárgyhoz kapcsolódóan. Képes a tanult elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, a komplex problémákon belül a szervezeti kultúraszerepének azonosítására. Elgazodik a különböző kontextusú (ágazat, méret, kultúra stb.) szervezetekben, mert azonosítani tudja és érti a az emberi erőforrás alrendszerek szerepét és összefüggéseit. Képes az emberi erőforrás gazdálkodás tudományterületén a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.								
Attitűd:								
Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.								
Autonómia és felelősség:								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi a szervezeti kultúra menedzselésének folyamatait. Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függnnek. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac és az emberi erőforrás gazdálkodás kapcsolata, A stratégiai emberierőforrás-gazdálkodás és az emberi erőforrás gazdálkodás modelljei. A vállalati stratégiai és az emberi erőforrás stratégiák kapcsolata. A stratégiai emberi erőforrás gazdálkodási funkciók elméleti és gyakorlati bemutatása (stratégia kialakítás, emberi erőforrás tervezés, munkakör elemzés és tervezés, munkaerő források, toborzás, kiválasztás, felvétel, javadalmazás, teljesítménymenedzsment, fejlesztés). Végül kitérünk a nemzetközi és az esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment stratégiákra is.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében történik az elméleti alapok átadása. A szemináriumi/gyakorlati órák keretében ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni módon a témakörökhöz kapcsolódó feladatokat oldanak meg, esettanulmányok vagy egy-egy konkrét technika gyakorlásának formájában. A hallgatók a félév során saját esetfeldolgozást is készítenek, beadandó dolgozat formájában.

Értékelés

Beadandó dolgozat 25%. Írásbeli vizsga 75%.

A jegyek ponthatárai: 50%-ig elégtelen, 51-62%-ig elégséges, 63-74%-ig közepes, 75-88%-ig jó, 89% felett jeles.

Kötelező szakirodalom:

Armstrong, Michael (2016): Armstrong's Handbook of Strategic Human Resource Management. 6th ed. Kogan Page, London & Philadelphia. Selected chapters. ISBN: 9780749476823

Azmi, Feza Tabassum (2019): Strategic Human Resource Management: Text and Cases. Cambridge University Press, Cambridge, UK.

Bakacsi Gyula és társai (1999): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Phillips, Jean – Gully, Stan (2015): Strategic Staffing. 3rd edition. Prentice Hall, New Jersey. Selected chapters. ISBN: 978-0-133-57176-9

Purcell, John – Boxall, Peter (2015): Strategy and Human Resource Management, 4th ed., Palgrave Macmillan, London – New York, ISBN 978-1-137-40763-4. Selected chapters.

Ajánlott szakirodalom:

Ambrus Tibor – Lengyel László (2006): Humán controlling számítások. Complex Kiadó, Budapest.

Ehrenberg, R. G. – Smith, R. (2003): Korszerű munkagazdaságtan. Panem Kiadó, Budapest.

Farkas Ferenc – Karoliny Mártonné – Poór József (szerk.) (1994): Személyzeti/emberi erőforrás-menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Kővári György (2003): Stratégiai szemléletű emberi erőforrás menedzsment. Zsigmond Király Főiskola, Budapest.

Lazear, E. P. (1998): A humán erőforrások közgazdaságtana vállalati vezetők részére. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Lindner Sándor – Dihén Lajosné (2006): A személyügyi controlling gyakorlata. L'Harmattan Kiadó – Zsigmond Király Főiskola, Budapest.

Poór József (szerk.) (2009): Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment. Complex, Budapest.

Storey, John – Ulrich, Dave – Wright, Patrick M. (2019): Strategic Human Resource Management: A Research Overview. Routledge, London. Selected chapters. ISBN: 978-1-138-59199-8

Heti bontott tematika

1.	Előadás: A szervezeti HR munkaerő-piaci környezete. A munkaerőpiac gazdaságtana (munkanélküliség, foglalkoztatáspolitikai, demográfia, a munkaerő-kínálat egyéb környezeti elemei) munka-gazdaságtani megközelítésben, és ezen ismeretek szerepe a stratégiai emberi erőforrás gazdálkodásban. Gyakorlat: A emberi erőforrás menedzsment funkció helye, szerepei a szervezetekben. TE*: A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci folyamatok, jelenségek, helyzet stratégiai emberi erőforrás gazdálkodás szempontjából lényeges aspektusait, és ezek alapvető elemzési módszereit. el tudják helyezni a HR funkciót a szervezet alrendszeri közt és a szervezeti folyamatokban.
2.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment (EEM) modelljei. A Stratégiai EEM (SEEM) fogalma és megközelítései („paradigmái”). Az EEM és a SEEM viszonya. Gyakorlat: Kapcsolatok a stratégiai humán erőforrás-gazdálkodás és az üzleti stratégia és a humántőke-gazdálkodás között. HR stratégia kialakítása. Esettanulmányok. TE. A hallgatók képessé válnak az emberi erőforrások stratégiai szerepének átlátására, és az EEM és a SEEM funkcióinak elkülönítésére. A hallgatók megismerkednek az alapvető embe-

	ri erőforrás stratégiákkal, és a stratégia-kialakítás folyamatával, kihívásaival.
3.	Előadás: Stratégiai munkaerő-ellátás. Stratégiai munkaerő-tervezés. Gyakorlat: Előrejelzési és tervezési módszerek a SEEM-ben. TE: A hallgatók megismerkednek az emberi erőforrás ellátás és munkaerő-tervezés stratégiai kérdéseivel, alapvető módszereivel.
4.	Előadás: Stratégiai munkakörelemzés, tervezés & kompetencia-menedzsment. Gyakorlat: Munkakör-elemzési, tervezési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a munkakörelemzés, tervezés és a kompetencia-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
5.	Előadás: Munkaerőforrások elemzése, tervezése (sourcing). Gyakorlat: Munkaerőforrások elemzése. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő források menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
6.	Előadás: Toborzás stratégiai szempontjai. A toborzás célcsoportjának meghatározása. A toborzási stratégiai kialakítása. Gyakorlat: Toborzási technikák. Tervezés, elemzés. TE: A hallgatók megismerkednek a toborzás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
7.	Előadás: Mérés a kiválasztás során. Belső és külső jelentkezők értékelése. Gyakorlat: Értékelési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-kiválasztás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
8.	Előadás: A kiválasztási döntés. A munkaerő-felvétel (hiring). Beillesztés. Munkaerő-áramlás menedzselése. Gyakorlat: Értékelési módszerek II. A fluktuáció mérési, elemzési módszerei. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-felvétel és beillesztés, illetve a munkaerő-áramlás menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
9.	Előadás: Az emberi erőforrás fejlesztés stratégiai kérdései. A szükségletek felmérése, tervezés, értékelés. Gyakorlat: Emberi erőforrás fejlesztés: tervezés és értékelés. TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
10.	Előadás: A teljesítménymenedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Teljesítmény-értékelési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a teljesítmény-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
11.	Előadás: Az javadalmazás- és ösztönzés-menedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Javadalmazási rendszerek és technikák. TE: A hallgatók megismerkednek a javadalmazás- és ösztönzés-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
12.	Előadás: Emberi tőke menedzsment (HCM) és humán controlling. Gyakorlat: Emberi tőke és humán controlling számítások. TE: A hallgatók megismerkednek az emberitőke-menedzsment elméleti háttérrel, feladataival, módszereivel.
13.	Előadás: Az esélyegyenlőségi stratégia az emberi erőforrás gazdálkodásban. Gyakorlat: Esettanulmányok. TE: A hallgatók megismerkednek az esélyegyenlőségi stratégia mibenlétével, szerepével, elkészítésének folyamatával.
14.	Előadás: Nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiák és diverzitási stratégia. Gyakorlat: Esettanulmányok TE: A hallgatók megismerkednek a nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiákkal és diverzitási stratégiával, és ezek kihívásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Változás- és tudásmenedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M026-17	
		angolul:		Change and Knowledge Management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a tantárgy segítségével elmélyítsék elméleti tudásukat a változás- és tudásmenedzsment területén, megismerjék a két tudományterület legfontosabb kutatási eredményeit, módszereit. Esettanulmányokon és a hallgatók által átélt szituációkon keresztül példákat ismerhetnek meg sikeres és kevésbé sikeres megoldásokra. Fejleszteni tudják elemző értékelő képességüket, hogy a gyakorlatba kikerülve képesek legyenek megbirkózni a környezeti kihívásokkal.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos kutatás legújabb eredményeit, megérti a változások kiváltó okait, a különböző változási típusokat. Megismerkedik több szervezeti változás modellel, a változásmenedzselés folyamatával és a sikeres változás megvalósítás jellemzőivel. Tisztában van a tudásmenedzsment alapfogalmaival, feladatával, folyamatával.								
Képesség:								
Képes a változásmenedzselés folyamatát átlátni, menedzselni, alkalmazni tudja az ellenállás leküzdésének módszereit.								
El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.								
Érti a modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Képes felismerni a szervezeti változások kiváltó okait, diagnosztizálni a szervezet jelenlegi helyzetét, meghatározni az elérni kívánt állapotot, megtervezni és megvalósítani a cél eléréséhez szükséges akciókat.								
Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit. Változásmenedzselési és tudásmenedzsment programokba be tud kapcsolódni.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek formális és informális alrendszerének változtatásával kapcsolatban. Nyitottá váljon az alkalmazkodásra, a tudatos magatartásváltoztatásra, a tudásmegosztásra.								
Autonómia és felelősség:								
Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.								
Felelősséget érez csapatomunkában a csapattársak iránt, szakmai tudása szintetizálásával hozzájárul az eredményességhez.								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy felismerje a változás és tudásmenedzselés szükségességét, megértse és felelősségteljes határozott döntést tudjon hozni az ezekkel kapcsolatos kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus a változásmenedzselés magatartástudományi alapú megközelítéseit tekinti át. Főbb témakörei: a változást kiváltó tényezők elemzése, a változás természete, a változásmenedzselés elméleti megközelítései, a változás folyamata, ellenállás a változásokkal szemben, a változás megvalósítás szekvenciális modellje és annak lépései, a szervezeti változások jövője.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Előadásokon túl saját tapasztalatok megosztása, esettanulmányok elemzése, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására.	
Értékelés	
Kollokvium írásbeli vizsga formájában, órai aktivitás figyelembevételével.	
Kötelező szakirodalom:	
Cummings, Thomas G., Worley, Christopher G. (2015) Organization Development and Change. CENGAGE Learning, Stamford, USA.	
Spector, Bert (2013): Implementing Organizational Change, Theory into Practice, Third edition, Prentice Hall, Pearson Education International, London	
Hislop, Donald (2013): Knowledge Management in Organizations. A Critical Introduction. Oxford University Press, Oxford, UK	
Ajánlott szakirodalom:	
Senior, Barbara - Swailes, Stephen (2010): Organizational Change, Fourth Edition, Financial Times Prentice Hall, Pearson Education, Harlow	
Bakacsi Gyula (2015): <i>A szervezeti magatartás alapjai</i> , Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest	

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Bevezetés, tematika, követelmények egyéni és szervezeti változások. A szervezetek és változó környezetük, a változások természete. Szervezeti változás, részvétel, ellenállás. A változásmenedzselés elméleti megközelítései. Kotter nyolc-lépéses változás modellje. A szervezeti változások folyamata. TE: Ismeri és érti az egyéni és szervezeti változások magatartási vetületét. Ismeri, és képes felismerni a szervezeti változásokat kiváltó külső és belső tényezőket. Ismeri a változások különböző formáit, természetét. Ismeri a szervezeti változásokkal szembeni ellenállás okait, leküzdésének sikeres és kevésbé sikeres megoldásait, a részvétel pozitív hatását. Ismeri a szervezeti változások különböző elméleti megközelítéseit, azok alkalmazásának feltételeit és hatását. Ismeri és érti a modell lépéseit, jelentőségét a szervezeti változások menedzselésében. Ismeri a szervezeti változások folyamatának legfontosabb lépéseit, azok jelentőségét.
2.	A szervezeti változás szekvenciális modellje. Elköteleződés, részvételen alapuló diagnózis. A szervezetek újratervezése. Emberi erőforrások fejlesztése. A szervezetek újratervezése. Emberi erőforrások fejlesztése. Az új magatartás megerősítése, struktúra és változás. Kultúra és változás. Változások vezetése. A „zölddé válás” folyamata. A sikeres változás jellemzői, a jövő irányai. A tudásmenedzsment lépései, szervezeti tudás létrehozása. TE: Ismeri a szekvenciális modell lépéseit, a lépések sorrendjének logikáját, a modell jelentőségét a sikeres változásmenedzselésben. Ismeri a szervezeti kultúra változtatásának kihívásait jelentőségét és megoldási alternatíváit. Ismeri a szervezeti változások vezetésének kihívásait, a változásvezetés szempontjából fontos képességek kialakításának lehetőségeit. Ismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos újabb irányzatokat, a „zölddé válás” folyamatát, kihívásait. Ismeri a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos fogalmakat, érti a tudásmenedzsment célját, feladatát. Ismeri és érti a tudásmenedzsment lépéseit, a szervezeti tudás létrehozásának folyamatát, jelentőségét.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalati gazdaságtan			Kódja:	GT_MMBL_M034-17
		angolul:		Enterprise Economics				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem, GTK Gazdálkodástudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves 10		Féléves 10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Nagy Adrián Szilárd	beosztása:	habil. egyetemi docens
A kurzus célja:								
A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a vállalati gazdaságtan területeivel, a stock és flow folyamatok összefüggéseivel, a tervezés az elemzés, az innováció, a marketing folyamatokkal, az eszközgazdálkodás kérdéskörével.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalat és annak működése, tervezése, 2. Alapvető stock és flow folyamatok értelmezése, 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.								
Képesség:								
A hallgató legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel. Tudja az alapvető stock és flow folyamatok összefüggéseit. Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát. Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus tartalma, témakörei								
A Vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei. A stratégiai tervezés és menedzsment területei, a tervezés speciális módszerei, használatuk lehetősége és korlátai.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus tananyag a moodle keretprogramban. Az elméleti anyag illusztrációja problémák közösen történő kidolgozásával. Lehetőség konzultációra.								
Értékelés								
A nappali hallgatók a félév során csoportmunkában az egyes témakörökhöz kapcsolódó önálló prezentációt készítenek és azt be is mutatják. Az előadásokon a prezentációk értékelésre kerülnek, mely érdemjegyek beszámítanak a végső számonkérés minősítésébe. Gyakorlatokon döntően számítási feladatokat oldanak meg. Gyakorlati érdemjegyüket beszámoló megírásával abszolválják, melyet a gyakorlatvezető minősít. A vizsga minden esetben szóbeli. A vizsgakövetelmény szóbeli kollokvium, melynek eredménye 60 %-ba számít bele a végső érdemjegyre, a fennmaradó 40 % a félévközi prezentációk alapján kerül kialakításra.								

Kötelező olvasmány:

1. Nábrádi A.: Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem, Debrecen 2015, ISBN 978-963-12-3048-2

Ajánlott szakirodalom:

1. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Bontott tematika

1.	Bevezető előadás, a vállalkozások kialakulása, a társterületek menedzsment és annak feladatai, a tervezés a szervezés a csapatépítés az ösztönzés és az ellenőrzés feladatkörével szemben támasztott alapvető követelmények. Makrogazdasági összefüggések és a vállalatok működése
	TE: A vállalat helye a nemzetgazdaságban, a menedzsment feladatának konkretizálása, szerepe a vállalatok működésében.
2.	A vállalat és a vállalkozás kapcsolata, a vállalkozások csoportosítása, főbb hasonlóságok és eltérések a különböző típusú vállalkozások működtetésében, vezetésében és felelősségvállalásában.
	TE: Vállalkozási formák csoportosítása méret, tevékenység, adózás, szektorba-sorolás és tulajdonforma alapján.
3.	A vállalkozások flow folyamatai, a bevételek menedzsmentje.
	TE: A termelési értéket kialakító tényezők, a hozam fajtái, az árak fajtái, a termelési értéket befolyásoló egyéb tényezők.
4.	A vállalkozások flow folyamatai, a ráfordítások menedzsmentje, a jövedelem növelésnek menedzsment szintű feladatai.
	TE: A termelési költséget kialakító tényezők, a ráfordítások típusai, a jövedelem kategóriái. A jövedelmet befolyásoló tényezők készség szintű ismerete.
5.	A hatékonyság és a menedzsment összefüggései, a hatékony gazdálkodás feltételrendszere.
	TE: A gazdasági hatékonyság kategóriái, a termelékenység, az igényesség, az ellátottság és a jövedelem-arányossági mutatók értelmezése, az átlagos a pótlólagos és a marginális hatékonyság számítása.
6.	Fedezeti számítások, fedezeti összeg, fedezeti mennyiség, fedezetszámítások több termék esetén.
	TE: A e készség szintű elsajátítása, az állandó költségek szerepe a fedezet kialakításában
7.	Gazdálkodás befektetett eszközökkel.
	TE: A befektetett eszközök csoportjai, vállalatgazdaságtani sajátosságai. Az immateriális javak, a tárgyi eszközök és a befektetett pénzügyi eszközök csoportjai, a fenntartási és az értékcsökkenési költségek sajátosságai.
8.	A beruházás és befektetés gazdaságossági számítások
	TE: Az NPV, az IRR, a PI, DDP számításmenete, összefüggései
9.	A forgóeszköz-gazdálkodás menedzsmentje.
	TE: A készletek, a követelések a rövid távú pénzügyi befektetések és a pénzeszközök sajátosságai, a forgóeszköz szükségletet befolyásoló tényezők vizsgálata.
10.	Értéktermelő folyamatok menedzsmentje
	TE: A termelés és a szolgáltatás sajátosságai, a termelés-menedzsment területei.
11.	Az innováció és a marketing, mint a vállalati stratégia elemei.
	TE: Az innováció fogalma, területei, a marketing szükségessége a vállalati gazdaságtanban.
12.	Bevezetés az Emberi Erőforrás Gazdálkodás kérdésibe
	TE: Az EEG területei, munkaerő-gazdálkodás, bér-gazdálkodás, munkaerő fejlesztés, a munkavégzés szervezése
13.	Bevezetés az üzleti tervezés folyamatába
	TE: Az üzleti terv részei, felépítésének hangsúlyos elemei, a pénzügyi terv
14.	Bevezetés a stratégiai tervezésbe
	TE: A stratégiai terv részei, jövőkép, külső-belső faktorok elemzése, stratégiai irányok, GE, SWOT, BCG, GSM, SPACE mátrixok használatának lehetőségei..

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó stratégiai menedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M027-17	
		angolul:		Advanced Strategic Management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem, GTK Gazdálkodástudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Prof. Dr. Nábrádi András		beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja:								
A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszerével, azt készség szinten tudják alkalmazni, megvalósítani.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.								
Képesség:								
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerével.								
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.								
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus szervesen épít F.R. David et al., Strategic Management Cases and Concepts című, 17-ik kiadást „megélt” 2020-as könyvre, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásnak módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, gyakorlatokon egy működő vállalkozás stratégiai tervének elkészítése, igény szerint konzultáció, az eredmények bemutatása, prezentálása.								
Értékelés								
A félév során az előadáson elhangzottak alapján egy konkrét vállalkozás stratégiai tervének csoportmunkában történő elkészítése. A terv benyújtását követően (írásbeli értékelés) azt szóban is meg kell védeni. Az írásbeli rész max. 60%, a szóbeli max.40% eredményei alkotják a végső érdemjegyet.								

Kötelező szakirodalom:

Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535

Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Fred R. David, Forest R. David: Strategic management, Concepts and Cases. 17th Edition. Pearson Education Limited, 2020. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4

Heti bontott tematika	
1. hét	A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.
2. hét	Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.
3. hét	A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PEST analízis TE: A politikai a gazdasági a szociokulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makro környezeti elemzésekre.
4. hét	A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.
5. hét	A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.
6. hét	A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.
7. hét	Versenytárs elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése TE: A versenytárs elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív alapokra fektetni az összehasonlítást. A standardizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.
8. hét	Potenciális stratégiai irányok meghatározásának, módszerei, elméleti alapjai. TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrás allokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.

9. hét	Potenciális stratégiai irányok meghatározása, SWOT-2 mátrix, BCG Mátrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, Porter f. generikus stratégiák TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű metódusok kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.
10. hét	Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák. TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.
11. hét	Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.
12. hét	Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei. TE: A stratégiai sőtés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvé tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.
13. hét	A stratégia megvalósítása TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.
14. hét	A stratégia megvalósulásának ellenőrzése TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gantt diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti kommunikáció				Kódja:	GT_MMBL_M031-17
		angolul:		Business communication					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				Vezetés és Szervezéstudományi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gy	3	magyar	
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Juhász Csilla		beosztása:	habilitált egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerkedjenek az üzleti kommunikáció jellegzetességeivel. Tréning gyakorlatok segítségével átéljék a tárgyalási helyzet nehézségeit, képesek legyenek azok felismerésére és megküzdésére. A hallgatók képesek legyenek önálló üzleti prezentáció megtervezésére, létrehozására és előadására.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
- Ismeri és alkalmazza az üzleti életben a kommunikációs formákat, a kommunikáció buktatóit, szabályszerűségeit.									
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációt a szakmai életben.									
Képesség:									
- Magas szinten dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.									
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.									
Attitűd:									
- Elsajátítva a kommunikációs konfliktuskezelés lehetőségeit, megismerve ennek sikeres megvalósítását és a lehetséges kudarc tipizálható okait, azokat sikerrel alkalmazza.									
Autonómia és felelősség:									
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
Üzleti kommunikációs alapismeretek, nonverbális kommunikáció szerepe az üzleti életben, verbális kommunikáció (írásbeliség), verbális kommunikáció (szóbeliség), kommunikációs problémák az üzleti életben, Az európai kultúra sajátosságai, hatása az üzleti életre, A különböző amerikai kultúra sajátosságai, hatása az üzleti életre, Az ázsiai kultúra sajátosságai, hatása az üzleti életre, A afrikai és ausztráliai kultúra sajátosságai, hatása az üzleti életre, A szemiformális együttműködési modell, Tömegkommunikáció az üzleti életben, Tárgyalás technika I. (szituációs játékok), Tárgyalás technika II. (Ez az enyém!), Vezetői és szervezeti kommunikáció									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
tréningek, kiselőadások, csoportos szerepjátékok, prezentációk									
Értékelés									
A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény kell.									
Kötelező szakirodalom:									
Fodor L. – Kriskó E.: A hatékony kommunikáció alapjai. Noran Libro. Budapest 2014 e-könyv formában ISBN: 9786150000000, 2020 Hofmeister-Tóth Á.: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó Budapest, 2013 https://mersz.hu/hofmeister-toth-mitev-uzleti-kommunikacio-es-targyalastechnika 2016 Navarro, J.: A testbeszéd kézikönyve - Rejtett kommunikáció A-tól Z-ig Libri Könyvkiadó, Budapest 2020									

Muhoray R. - Szabó P.: Válg profi előadóvá! - A kiemelkedő prezentációk tartásának 7 lépése. Guruló Egyetem, Budapest, 2017

Pease, A.: Testbeszéd - Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó Budapest 2017

Garr Reynolds: PreZENTáció - Egyszerű ötletek prezentációk készítéséhez és előadásához HVG Könyvek, Budapest, 2017

Ajánlott szakirodalom:

Berckhan, B.: Verbális önvédelem - Magabiztos válaszok bántó megjegyzésekre Bioenergetic Kft Budapest, 2017

Bodor-Eranus E. - Szvetelszky Zs.: A pletyka természete - Ahol nincs információ, ott keletkezik. Typotex Elektronikus Kiadó, Budapest 2020

Bóhm K.: Sem megerősíteni, sem cáfolni... - Lépünk túl a közhelyeken hatékony kríziskommunikációval! HVG Könyvek, Budapest, 2018

Friedemann Schulz von Thun: A kommunikáció zavarai és feloldásuk - Általános kommunikációpszichológia Háttér Kiadó Kft, 2019

Gilbert, B. - King, L.: Hogyan beszélj lenyűgözően bárkivel bárhol bármikor? - A mesteri kommunikáció titkai. Bagolyvár trade Kft, Budapest, 2016

Szabó K.: Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó Budapest, 2009

Neményiné Gyimesi I.: Hogyan kommunikáljunk tárgyalás közben? Akadémiai Kiadó Budapest, 2019

Szvetelszky Zs.: Rejtett szervezetek - Az informális kommunikáció hatalma Typotex Kiadó, Budapest, 2017

Tchappeler, R. – Krogerus, M.: 44 kommunikációs modell – A hatékony önkifejezés és eredményes együttműködés könyve. E-könyv, HVG Kiadó, Budapest 2020

Bontott tematika	
1.	Hatékony kommunikáció TE*A hallgató megérti mi a különbség a kommunikáció és a hatékony kommunikáció között
2.	A jelentés TE A hallgató megtanulja a jelentésírás követelményeit
3.	A hatékony üzleti írásbeliség TE A hallgató megtanulhatja a hatékony üzleti írásbeliséget.
4.	Kommunikációs problémák az üzleti életben TE A hallgató megtanulhatja milyen kommunikációs problémákkal találkozhat az üzleti életben
5.	A verbális kommunikáció gyakorlása TE Megtanulhatják melyek a hatékony verbalitás jellemzői
6.	Üzleti prezentáció az elméletben TE megértik hogyan lehet összeállítani egy prezentációt
7.	Prezentációs gyakorlatok 1. TE egyszemélyes prezentálás
8.	Prezentációs gyakorlatok 2 TE Kiscsoportos prezentálás
9.	Prezentációs gyakorlatok 3 TE Nagycsoportos prezentálás alatt a hallgató megtanulhatja legyőzni a félelmeit
10.	Krízis kommunikáció TE megtapasztalhatja a hallgató milyen eszközöket használhat krízis esetén
11.	Tárgyalástechnika 1 Szituációs szerepjátékok TE Szerepjátékon keresztül megtapasztalják a tárgyalási szituációk különbségeit
12.	Tárgyalástechnika 2 TE Megtapsztalják a
13.	Interkulturális és nemzetközi üzleti kommunikáció TE A hallgató megtanulhatja a nemzetek, kultúrák közötti különbségeket
14.	Vezetői, szervezeti kommunikáció TE A szervezet és a vezető kommunikációs sajátosságainak felismerése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vezetői kompetenciafejlesztés		Kódja:	GT_MMBL_M016-17	
		angolul:		Leadership Competence Development				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tan-szék				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	x	Fél-éves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Pierog Anita		beosz-tása:	egyetemi docens, tan-székvezető
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosz-tása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
betekintést nyerjenek a vezetők feladataiba, elsajátítsák a munkaerő eredményes vezetéséhez, valamint a munkafelada-tok hatékony megszervezéséhez szükséges társas és technikai kompetenciákat, ezáltal a későbbiekben a munkahelyi gyakorlatban is sikeresen oldanak meg összetett feladatokat, hatékonyan kezelnek vezetői fellépést igénylő helyzeteket, emberi kapcsolatokat.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a fel-sorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Ismeri és érti a vezetéssel kapcsolatos alapfogalmakat. Tisztában van a vezetéselméletek különböző irányzataival, ismeri a vezetési funkciókat, szerepeket, kompetenciákat. - Reális énképpel, önismerettel rendelkezik - Megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. - Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismeri azok korlátait is. - Ismeri a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.								
<i>Képesség:</i>								
- Képes reális önértékelésre, saját vezetői kompetenciáinak fejlesztésére. - Képes a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére. - Képes önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képes igényes elemzési feladatokat ellátni. - A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes lesz a szervezetek vezetésére. - Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. - Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.								
<i>Attitűd:</i>								
- Kritikusan viszonyul saját jellemvonásaihoz, képességeihez, magatartásához, nyitott az önkritikára. - Nyitott mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsít a szervezeti problémák kezelésében. - Nyitott és befogadó a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt. - Kulturált, etikus és empatikus hozzáállás jellemzi. - Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vallja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. - Szakmai munkája során törekszik tudásának gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és prob-lémamegoldásra képes. - Felelősséggel gondolkodik saját kompetenciáinak fejlesztéséről. - Gyakorlatszerzést követően önállóan létesít, szervez és vezet különböző profilú és méretű szervezeteket. - Önállóan és felelősséggel tervezi és szervezi beosztottai szakmai és általános fejlődését.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus részletesen tárgyalja a vezetéssel kapcsolatos fogalmakat, áttekinti a vezetéselméleteket, majd a vezetői jellemzők, készség, képesség, kompetencia, magatartás vizsgálatán keresztül tekinti át a sikeres vezetés kérdéskörét. A vezetői kompetencia fa ismertetését követően a következő témakörök kerülnek áttekintésre: önismeret, érzelmi intelligencia, kapcsolatépítés, kommunikáció, figyelem, időmenedzselés, stressz menedzselés, célkitűzés, visszajelzés, delegálás, empowerment, csapatépítés, konfliktuskezelés, tárgyalás, analitikus és kreatív problémamegoldás, befolyásolás, meggyőzés, hatalomgyakorlás, motiválás, teljesítményértékelés, értekezletek tartása, coaching, mentorálás, változásvezetés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A témakörök közös megbeszélése, kompetenciák értékelése, tesztek, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok segítségével.

Értékelés

A tárgy gyakorlati jellegű, így a hallgatók aktív részvétele elengedhetetlen. A különböző témakörökhöz kapcsolódó feladatok megoldását a foglalkozásokon kell bemutatni, vagy az e-learning rendszerbe kell rendszeresen feltölteni.

A félév során a hallgatók egy témához kapcsolódó tudományos cikkről prezentációt tartanak és a félév végére egy 5 oldalas önértékelést készítenek saját vezetői kompetenciáikról, s ezt az utolsó foglalkozáson megosztják csoporttársaikkal.

A gyakorlati jegy kialakításának módja:

Órai aktivitás, a kiadott feladatok megoldása	50%
Tudományos cikk prezentálása	25 %
Önértékelés	25%

Kötelező szakirodalom:

Whetten, David A. – Cameron, Kim S. (2016): *Developing Management Skills*, Ninth Edition, Pearson Education Limited, Boston

Yukl, Gary (2010): *Leadership in Organizations*, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

Kalamár Beáta (2022): *CRAFT Leadership*. Pallas Athéné Könyvkiadó. Budapest. ISBN: 978-963-573-125-1

Cary Cherniss, Cornelia W. Roche (2020): *Érzéssel vezetni*. Pallas Athéné Könyvkiadó. Budapest. ISBN: 978-615-5884-99-3

Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): *Szervezeti viselkedés* Pearson Education Limited, Harlow, England

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2019): *Organizational Behavior*, Eighteenth edition, Global edition. Pearson Education Limited. Harlow, United Kingdom

Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, követelmények megbeszélése, vezetői képességek (vezető, vezetés definiálása, elvárások, kompetencia, önértékelés). Vezetői funkciók, szerepek, vezetéselméletek. Önismeret, önértékelés önfejlesztés fontossága. Érzelmi intelligencia. TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, játékos feladat keretei közt értékeli saját vezetői kompetenciáit. Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a vezetéselméleteket, vezetési funkciókat, szerepeket. Ismeri az önértékelés és önismeretszerzés technikáit. Önkitöltős tesztek segítségével a gyakorlatban is teszteli azokat. Ismeri az érzelmi intelligencia fogalmát saját szintjét. Ismeri és érti az időmenedzselés módszereit, technikáit, elemzi saját gyakorlatát.
2.	Fókusz, időmenedzselés, kommunikációs stílus, viselkedés profil, agilitás, coaching. Reziiliencia, stressz menedzsment, felhatalmazás, delegálás. visszajelzés. TE A vezetői fókusz különböző szintjeit, szét tudja választani a saját gyakorlatában, ismeri a kommunikáció stílusát, hatását a környezetében. Tisztában van a kommunikáció vezetésben betöltött szerepével, ismeri a támogató kommunikáció lényegét. Ismeri az agilitás gyakorlati oldalát és fejlesztési módszereit. Ismeri és érti a coaching típusú vezetés fontosságát, hatását. Ismeri a reziiliencia összetevőit, miben és milyen eszközökkel tudja fejleszteni, stresszkezelési technikákat. Ismeri a mentorálás és coaching alkalmazásának körülményeit. Ismeri és érti a felhatalmazás és delegálás folyamatát, alkalmazásának lépéseit, előnyeit, hátrányait, illetve alkalmazásukat akadályozó tényezőket. Ismeri és alkalmazza a hatékony visszajelzés szem-

	pontjait, technikáit.
3	Csapatvezetés, csapatépítés, változásvezetés bizalomépítés TE: Érti és ismeri a csapatépítés és vezetés különbségét fontosságát. Értékeli a csapatépítéssel, kapcsolatos kompetenciáit. Ismeri és érti a vezetés speciális szerepét a változások menedzselésében. A bizalmi rendszer kialakításának fontosságát kialakításának módszereit.
4	Kapcsolatok építése, kapcsolati háló. Self-branding. Hatalom és befolyás, szervezeti politika. Konfliktusok kezelése, tárgyalás, megbeszélés, motiválás. TE Ismeri a kapcsolatépítés fontosságát, tesztek és feladatok segítségével megismeri saját kapcsolatépítési stílusát, kapcsolati hálóját, illetve a kapcsolatok típusait. Milyen eszközökkel és módszerekkel tudja a vezetői brandjét építeni szervezeten belül. Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket. Értékeli konfliktus kezeléssel, tárgyalással kapcsolatos kompetenciáit. Ismeri és érti a teljesítményértékelés és motiválás vezetésben betöltött szerepét

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Minőségmenedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M018-17	
		angolul:		Quality management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				nincs		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Kotsis Ágnes		egy. adjunktus
						beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A minőség-, és vevőközpontú működés során előállított termékekkel, szolgáltatásokkal szemben támasztott jogi, szabvány és vevői követelmények értelmezése, részletes megismerése, azzal a céllal, hogy a hallgatóink a vállalati termék- és szolgáltatás előállítás során ezeknek a követelményeknek a kielégítésében aktív szerepet tudjanak vállalni. Ez a szerepvállalás lehet a működő minőségirányítási és minőségbiztosítási rendszerekhez történő alkalmazói csatlakozás, vagy ezeknek a minőségirányítási rendszereknek a folyamatos fejlesztése, illetve a minőségfilozófiák adaptálása révén stratégiai minőségirányítás megvalósítása. A megszerzett ismeretek adnak megfelelő szemléletet és ezzel együtt technikai, módszertani tudást a minőségügyi kihívásokhoz.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel a minőségügyre.								
Birtokában van a probléma-felismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a minőségügy gazdálkodásra ható tényezőit és azok befolyásolására használatos módszereket. Ismeri továbbá a döntéshozatali és döntéstámogatási módszereket.								
Képesség:								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg a minőségfejlesztésével kapcsolatosan, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára. Közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó minőségügyi funkciót lát el, melynek gazdálkodási folyamatait tervezi, irányítja, az erőforrásaival gazdálkodik.								
A minőségfejlesztésével kapcsolatosan saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki és azt vitában is képes képviselni. Képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára, gazdasági szereplők számára minőségügyi szakmai tanácsadásra.								
Gazdálkodási folyamatokban, minőségfejlesztési projekteknél, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.								
A minőségmenedzsment területén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készít, előadásokat tart, szakmai vitákban részt vesz idegen nyelven is.								
Attitűd:								
Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a minőségfejlesztési problémák kezelésében.								
Nyitott és befogadó a minőségmenedzsment új eredményei iránt.								
Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Segíti munkatársai, beosztottai személyes szakmai fejlődését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.								
Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. Projektben, csoportos feladatvégzés esetén határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező, toleráns és befogadó.								
Autonómia és felelősség:								
Önállóan vezet, Minőségpolitikai, stratégiai, minőségirányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat. Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.								
Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai minőségügyi képzését, azokért felelősséget vállal és visel. Kialakított minőségügyi szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új,								

komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
A kurzus rövid tartalma, témakörei A minőségügy alapfogalmai, fogyasztó, termék és szolgáltatás minőség. A minőségügy fejlődése, minőségügyi modellek. Minőségbiztosítás, HACCP. Minőségirányítási rendszerek, ISO, TQM. A szabványosítás alapfogalma, előnye a szabványosítás szervezetei. Auditálás, tanúsítás. Minőségmenedzsment eszközei. LEAN és minőség. Stratégiai célok és folyamatok kapcsolata (BSC mutatószámrendszer)
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek esettanulmányok feldolgozása és bemutatása
Értékelés Az értékelés 5 fokozatú skálán történik a félévközi teljesítmény és az év végi vizsga alapján.
Kötelező szakirodalom: Berényi László (2014): A minőségmenedzsment módszerei és eszközei, Publio Kiadó, Budapest Bálint Julianna (2009): Minőség (tanuljunk, tanítsunk és valósítsuk meg). Kiadó: Terc Kft. Kövesi János- Topár József (2006): A minőségmenedzsment alapjai. Kiadó: TYPOTEX, Budapest.
Ajánlott szakirodalom: Varga Emilné Szűcs Edit (2005): Minőségmenedzsment. Kiadó: Campus Kiadó, Debrecen. Joel E. Ross – Susan Perry (2004): Total Quality Management, Text, Cases and Readings. 3rd Edition, Vanity Books International. Foster S. Thomas (2010): Managing Quality. 4th edition. Pearson Prentice-Hall, New-Jersey.

Heti bontott tematika	
1. óra	A minőségmenedzsment alapfogalmai, a minőség értelmezése TE: A hallgatók értik a termékek és szolgáltatások minőségét meghatározó dimenziókat, az ehhez kapcsolódó minőség definíciókat. Képesek ezek alapján meghatározni a fogyasztók alapvető, teljesítmény és extra elvárásait.
2. óra	A minőség elméletének fejlődése TE: A hallgatók ismerik a minőség nagy alakjainak elméleteit, gondolatait, a vállalatokon belüli alkalmazásukkal kapcsolatos főbb irányokat, problémákat.
3. óra	Minőségtechnikák TE: A hallgatók tisztában vannak az alapvető minőségtechnikák szerepével a minőségmenedzsmentben, alkalmazásuk jelentőségével és gyakorlati hasznosságával.
4. óra	Lean management alapjai TE: A hallgatók ismerik a lean menedzsment alapelveit, a 7 veszteséget, és a minőségfilozófiai megközelítésmódját, legfontosabb célkitűzéseit és értékeit.
5. óra	Statisztikai folyamatszabályozás (SPC) TE: A hallgatók megismerik az SPC (Statistical Process Control = Statisztikai folyamatszabályozás) célját, valamint hatását a gyártási folyamatra, a termék minőségének javítására és a veszteségek megelőzésére. Megértik annak fontosságát, hogy a folyamatra ható tényezők (emberek, bevezetések, környezet, módszerek, anyagok, mérés) együttes eredményéről, illetve a teljesítésről során rendszeresen információgyűjtés és az időben történő beavatkozás fontosságát.
6. óra	Formalizált minőségirányítási rendszerek (ISO 9001) TE: A hallgatók tisztában vannak a vállalkozások működése kapcsán kötelezően és lehetőség szerint bevezethető minőségirányítási rendszerekkel, azok működésének alapelveivel és az azoktól elvárható eredményekkel.
7. óra	TQM - Total Quality Management TE: A hallgatók tisztában vannak a vezetés minőségben betöltött szerepével, ismerik a TQM kialakulását, alapelveit és szemléletét, a vállalkozások működése során abból adódó előnyöket és lehetőségeket.
8. óra	Folyamatmenedzsment

	TE: A hallgatók ismerik a folyamatmenedzsmenthez kapcsolódó alapfogalmakat, a folyamatmenedzsment megközelítésmódjait, valamint a folyamatok elemzéséhez és fejlesztéséhez szükséges leírásának, grafikai megjelenítésének lehetőségeit és jelentőségeit.
9. óra	EFQM modell és minőségdíjak TE: A hallgatók ismerik a minőség menedzsment kapcsán a vállalatok működése során alkalmazható önértékelési rendszerek kritériumait, működésének alapelveit, és a fejlesztés lehetőségeit és képesek ezek gyakorlati alkalmazására a vállalati esettanulmányok alapján.
10. óra	Balanced Scorecard - kiegyensúlyozott mutatószámrendszer TE: A hallgatók ismerik a stratégiai tervezés BSC-vel történő alkalmazását, nézőpontjait és jelentőségét a minőségirányításban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti etika		Kódja:	GT_MMBL_M019-17	
		angolul:		Business ethics				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		-		beosztása
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
egyrészt bepillantást nyerjenek az üzleti etika elméleti ismereteibe, a legalapvetőbb modellek és empirikus kutatások eredményeibe. A foglalkozások célja másrészt az, hogy az esettanulmányok feldolgozása során személyiségük és érzelmi intelligencia készségük fejlődjön, és felismerjék, hogy munkájuk során, hosszú távon akkor lesznek hatékonyabbak és eredményesebbek, ha a társadalmi, erkölcsi és etikai normákat ismerik, azok szerint tevékenykednek.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A kurzus során a következő témaköröket kívánjuk feldolgozni: az üzleti etika kialakulása, értelmezése, hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak, a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásában. Hangsúlyt helyezve emellett arra, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a szaktetikákba, és megismerkedjenek az etikai kódex fogalmával és alkalmazásával.								
Képesség:								
A hallgatók képesek lesznek a különböző érintettek felé etikusan fordulni, az alapvető etikai normákat munkájukban és mindennapjaikban alkalmazni.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki az etikus munkavégzéssel kapcsolatban. Nyitottá válnak továbbá az ezzel kapcsolatos ismeretek megszerzésére, alkalmazására.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában az etikai térkép valamennyi szereplőjének értékeit megismerje, azokat figyelembe véve hozza meg döntéseit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti a következő témaköröket: az üzleti etika kialakulása, értelmezése, hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak, a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásába; szaktetikák; etikai intézmények a vállalaton belül.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó feladatok, esettanulmányok megoldása.								
Értékelés								
Kollokviumi jegy:								
1. Írásbeli vizsga (50%)								
2. Beszámoló (50%): vállalati esettanulmány prezentációja, esetleg szakeikkbeszámoló, ha az előzőre nincs lehetőség. A beszámoló gyakorlati témát, esetet dolgoz fel, ennek kiválasztásában az oktatóval érdemes egyeztetni az első konzultáció alkalmával, vagy e-mailben. A beszámoló min. 20 perc időtartamú, ppt bemutatása mellett készüljön, ez utóbbiakat az EL-be a hallgató köteles feltölteni.								
Amennyiben a második konzultáció alkalmával a hallgató nem tud beszámolót tartani, az írásbeli vizsga adja a kollokviumi jegyét 100%-ban.								

Érdemjegyek:

0–59%	elégtelen (1)
60–69%	elégséges (2)
70–79%	közepes (3)
80–89%	jó (4)
90–100%	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Csurgó Ottóné (szerk.) (2006): Üzleti etika, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt., Budapest
Pálincás Jenő (2006): Üzleti etika, INOK Kft., Budapest
Colin Fisher – Alan Lovell – Néstor Valero-Silva (2013): Business Ethics and Values, Fourth Edition, Pearson Education Limited, Harlow
Peter A. Stanwick – Sarah D. Stanwick (2009): Understanding Business Ethics, First Edition, Pearson Education International, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

- Angyal Ádám (2001): Vállalati kormányzás, Aula Kiadó, Budapest
- Csurgó Ottóné – Hajdu Péter (szerk.) (1997): Bevezetés az üzleti etikába, PSZF, Budapest
- D. K. Prahalad (2005): Esélyek a piramis alján, HVG Könyvek, HVG Kiadó, Budapest
- George, D. Chryssides. – John, H. Kaler (1995): Introduction to Business Ethics, Chapman and Hall, London
- Hajdu Péter (2004): Gazdaságtudományi alapismeretek, Képzőművészeti Kiadó, Budapest
- Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai, Aula Kiadó, Budapest
- Philip, Kotler – Nancy Lee (2007): Vállalatok társadalmi felelősségvállalása, HVG Kiadó ZRt. Budapest
- Sheridan, Thomas – Kendall, Nigel (1992): Corporate Governance, Pitman Publishing, London
- Tóth Gergely (2007): A valóban felelős vállalat, Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület, Budapest
- Török Attila (2002): Üzleti etika, Századvég Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika

1.	Előadás: Tematika, követelményrendszer ismertetése, a félév szervezési feladatainak egyeztetése
	Gyakorlat: Bevezető esettanulmányok elemzése
	TE: Ismeri az általános és üzleti etikához kapcsolódó értékeket
	Előadás: Elméleti bevezető I.
	Gyakorlat: KÖVET Egyesület filmjének megtekintése Másért vállalkozók címmel
	TE: Ismeri a jog és az erkölcs hasonlóságait és különbségeit, a gazdaságtudomány fogalmát és szintjeit, az üzleti etika történeti fejlődését, az etikai irányzatokat.
	Előadás: Elméleti bevezető II.
	Gyakorlat: Esettanulmány elemzése
	TE: Ismeri a vállalati etika irányzatait, az üzleti etika fogalmát és alapelveit, az etikai térkép alanyait, a vállalati etikai intézményeket.
	Előadás: CSR (Vállalatok társadalmi felelősségvállalása)
	Gyakorlat: Esettanulmány elemzése
	TE: Ismeri társadalmi felelősségvállalás fogalmát, annak Caroll-féle dimenzióit, legfontosabb szakmai területeit.
	Előadás: Etikus emberi erőforrás menedzsment
	Gyakorlat: Etikátlan EEM gyakorlati példák gyűjtése, HR dilemmák etikai szempontú elemzése esettanulmányok segítségével
	TE: Ismeri az etikus toborzás, kiválasztás, ösztönzés-menedzsment, előléptetés és elbocsátás legfontosabb szempontjait.
	Előadás: Etikus marketing, etikus tárgyalás
	Gyakorlat: Fogasztó gyerekek: A gyermekkor elűztesítése
	TE: Ismeri az etikus marketing fogalmát, a reklámetika fogalmát, a reklámetika általános és szakma specifikus jegyeit, a tárgyalás szakaszaiban tudja alkalmazni az üzleti etika alapelveit, szemléletét.
	Előadás: Felelősség a természeti környezet irányába
	Gyakorlat: Mit teszek/tehetek én a környezetvédelem érdekében? - Beszámoló
	TE: Ismeri a fenntartható fejlődés fogalmát, elveit, az ökológiai lábnyom fogalmát, a kör-

	nyezetvédelmi szabályozás eszközeit, a hulladékgazdálkodás alapelveit.
	Előadás: Fogyasztóvédelem
	Gyakorlat: Fogyasztóvédelmi problémák kezelésének lehetőségei, példák
	TE: Ismeri a fogyasztóvédelem célját, a fogyasztó fogalmát, a fogyasztók alapvető jogait, a leggyakoribb fogyasztóvédelmi problémákat, megoldási lehetőségeiket.
	Előadás: Szaketikák
	Gyakorlat: Pozitív/negatív példák gyűjtése bármely szaketikához kötődően, esettanulmányok elemzése
	TE: Ismeri a szaketikák szükségességének okait, a legfontosabb szaketikák problematikáját (számviteli munka etikája, adómorál, sajtóetika).
	Előadás: A pénzügyi tevékenység etikája
	Gyakorlat: Pozitív/negatív példák gyűjtése a pénzügyi szaketikához kötődően
	TE: Ismeri a banketika legfontosabb kérdésköreit, a bank és dolgozóinak felelősségeit, az ügyfelek jogait, a biztosításetika legfontosabb elveit.
	Előadás: Etikai intézmények, etikai kódexek
	Gyakorlat: Ismerkedés etikai kódexekkel, a DE Etikai kódexének tanulmányozása
	TE: Ismeri az etikai intézményeket, az etikai kódex fogalmát, csoportosítási lehetőségeit, legfontosabb tartalmi követelményeit.
	Előadás: Empirikus kutatások az üzleti etika területén
	Gyakorlat: kutatások az egyetemi hallgatók csalással kapcsolatos etikai attitűdjeiről
	TE: Ismeri az említett témakör kutatásait mind hazai, mind nemzetközi szinten
	Előadás: Empirikus kutatások az üzleti etika területén
	Gyakorlat: kutatások az egyetemi hallgatók munkahelyi etikai attitűdjeiről
	TE: Ismeri az említett témakör kutatásait mind hazai, mind nemzetközi szinten
	Előadás: Empirikus kutatások az üzleti etika területén
	Gyakorlat: Az etikus vezető mibenléte
	TE: Ismeri az etikus vezetőhöz kapcsolódó legfontosabb fogalmakat, teóriákat.
2.	A gyakorlatok a második alkalommal lesznek megtartva (összevonás miatt).

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Környezetmenedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M028-17	
		angolul:		Environmental Management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Harazin Piroska	beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	egyetemi adjunktus
				neve:			beosztása:	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a fenntartható fejlődés koncepciójának üzleti életben történő megjelenését, különös tekintettel a környezeti szempont vállalati életben való megjelenésére. A hallgatók áttekintést kapnak környezetmenedzsment területén alkalmazható módszerek széles köréről. A módszerek között különös hangsúly helyeződik a mérésére, értékelésére, így a környezeti teljesítményértékelés módszereire, alkalmazására, az új megközelítések elsajátítására.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a fenntartható fejlődés koncepcióját, annak üzleti életben történő megjelenését, továbbá a vállalati környezetmenedzsment eszközeinek széles körét. Ismeretei kiterjednek a környezeti pillér mikro gazdasági szintű értékelésére.								
Képesség:								
Képes a vállalati környezeti problémák felismerésére, a megoldási lehetőségek azonosítására. Képes a problémák és a megoldások PDCA szemléletű kezelésére. Képes alapvető értékelési indikátorok meghatározására.								
Attitűd:								
Nyitott a fenntarthatóság üzleti életben való integrálására, a gazdasági szempontok mellett a környezeti és a társadalmi nézőpontok integrálására.								
Befogadó mások véleménye, az üzleti életben alkalmazott fenntarthatósági megközelítések iránt.								
Autonómia és felelősség:								
Felelősségtudata a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai, egészség szempontú normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul.								
Felelősséggel vállalja nyilatkozatainak, véleményének következményeit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első felében környezetgazdaságtani alapokra helyezve a hallgatók megismerhetik a vállalati környezetvédelem ismérveit, majd ezt követően fokozatosan kerülnek bevezetésre azok a módszerek, melyek segítik a környezeti nézőpont üzleti életbe történő megjelenítését. A félévben hangsúly helyeződik a környezeti, illetve a fenntarthatósági teljesítményértékelés koncepciójára és módszereire.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diák használatával, esettanulmányok közös elemzése.								
Értékelés								
A félév vizsgával zárul. A tárgyhöz szorosan kapcsolódó témában, felhasználva az órán elhangzottakat, a hallgatók saját témát választanak, oktatóval egyeztetik, majd vizsga keretében (leadott anyag és szóban) prezentálják. Az elért eredmény adja a gyakorlati jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó 87% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Harazin P. (2017). A fenntarthatóság dimenzióiban végzett teljesítményértékelés korszerű eszközei. Doktori értekezés. BME GTK OMIKK								

Málovics György (2011): A vállalati fenntarthatóság értelmezéséről. JATEPress, Szeged; ISBN: 978 963 315 038 2

Kósi, K., & Valkó, L. (2006). Környezetmenedzsment (p. 169). Budapest: Typotex Kiadó; ISBN: 9789639664074

Dombi M., Kuti I., Karcagi-Kováts A., Bauerné Gáthy A., Csider I., Gál Zs. (2015). Környezetgazdálkodás, fenntartható fejlődés. (p. 136). Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó

Singh, R. K., Murty, H. R., Gupta, S. K., & Dikshit, A. K. (2009). An overview of sustainability assessment methodologies. Ecological Indicators, 9(2), 189–212.

Ajánlott szakirodalom:

Harazin, P., & Kósi, K. (2011). Integrated approach of knowledge, environment and society based performance evaluation. In 3rd International Symposium on Environmental Management Conference Proceedings: Towards Sustainable Technologies (pp. 138–144)

Harazin, P., & Kósi, K. (2013). Teljesítményértékelési alapvetések az Európa 2020 stratégia prioritásainak vonalán. In Tehetséggondozás a BME GTK Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskolában. (pp. 81–89)

Schaltegger, S., Herzig, C., Kleiber, O., & Müller, J. (2002). Sustainability management in business enterprises. (BMU/BDI, Ed.). Lueneburg: BMU/BDI

Csutora, M., & Kerekes, S. (2004). A környezetbarát vállalatirányítás eszközei. Budapest: KJK Kerszöv

Aktuális ISO szabványok az ISO 14000-es szabványcsaládból

1. alkalom (5 óra)	Környezetgazdaságtani alapok; A fenntartható fejlődés koncepciója, üzleti életben való megjelenése
	TE*: a fenntarthatóság koncepciójának ismerete, fenntartható fejlődési alapismeretek
	A környezetvédelem vállalati aspektusai – koncepció, gondolkozásmód, eszköztár
	TE*: a vállalati fenntarthatóság alapfogalmainak ismerete
	A PDCA szemlélet a vállalati környezetvédelemben.
	TE*: a PDCA gondolkozásmód a problémák és megoldásuk azonosítására
	A vállalati környezetvédelem eszközei – elmélet és gyakorlati alkalmazás (hangsúlyosan a tervezés eszközei)
	TE*: az eszközök áttekintése, megismerése, gyakorlati példák megismerése
2. alkalom (5 óra)	A környezeti teljesítményértékelés koncepciója és eszközei – elmélet és gyakorlati alkalmazás
	TE*: A környezeti teljesítményértékelés koncepciójának és módszereinek áttekintése, megismerése; indikátormódszer
	A környezeti (vezetői) számvitel koncepciója – elmélet és gyakorlati alkalmazás; A kettős lényegesség értelmezése (környezeti pillér)
	TE*: A környezeti (vezetői) számvitel koncepciójának és alkalmazásának megismerése; a kettős lényegesség értelmezése a környezeti hatások tekintetében
	Kommunikáció, jelentéstétel, az ESG szabályozás
	TE*: A vállalati fenntarthatóság kommunikációjának néhány példája, hangsúlyozva az ESG pillérek jelentéstételben való megjelenítését
	Rendszerszintű gondolkozás; kapcsolódás a környezetvédelmi irányítási rendszer ismérveivel.
	TE*: Betekintés az irányítási rendszerek világába, a kurzus eddig tanultjainak kapcsolása a KIR ismérveivel.

*TE tanul

A tantárgy neve:		magyarul:		Kontrolling		Kódja:	GT_MMBL_M020-17	
		angolul:		Kontrolling				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Fenyves Veronika	beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
- A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. - A hallgatók részére a controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. - A hallgatók megismertetése a controlling funkcionális területi sajátosságaival, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás: Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes controlling módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet pénzügyi tervezési szabályait. Képesség: Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. Attitűd: Nyitott és befogadó a controlling elmélet és gyakorlat új eredményei iránt. Autonómia és felelősség: Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. A controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. A controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások keretében a hallgatók a controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a controlling területén, a döntéstámogatásban, ok-okozati összefüggések feltárásában.								
Értékelés								
A hallgatók számonkérése 2 részből tevődik össze: 1. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása 1 alkalommal (50%), 2. szóbeli vizsga tételsor alapján (50%).								
Kötelező szakirodalom:								
Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok. Fenyves Veronika (2020): Controlling Debrecen, Campus Kiadó (2020) , 158 p. ISBN: 9789639822733 Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746 Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011 Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Páner Könyvkiadó Kft. Budapest 2013.								

ISBN: 9789635455126

Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth & Partners CONTROLLING Út egy hatékony controlling rendszerhez Complex Kiadó Kft. Budapest 2007

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiái HVG Kiadó, Budapest 2009

Anthony, R. and Govindarajan, V., 2007. Management Control Systems, Chicago, Mc-Graw-Hill IRWIN

SZAKMA, Controller Info folyóirat aktuális számai. R. Subramanyam, John W (2014): Financial Statement

Tematika

A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. Vállalati controlling rendszerek kialakítása. A controller és feladata. Felelősségelv érvényesülése a vállalatnál. Felelősségi központok. A tervezés szerepe a vállalatok életében. Vállalati tervezés. Stratégiai és operatív tervezés. A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek. A controlling informatikai támogatása. Funkcionális controlling alrendszerek : költség és eredmény controlling, pénzügyi controlling további controlling területek. Controlling a gyakorlatban

A hallgató képes átlátni a controlling szerepét és helyét a vezetői döntéstámogatásban. A hallgató képes átlátni a különböző controlling szervezetek működését. A hallgató képes szerepet vállalni a controlling szervezet kialakításában. A hallgató képes átlátni a controller feladatait. A hallgató megismeri a felelősségi központokat, szerepüket. A hallgató megismeri a tervezés szerepét, képes a tervezési módszerek alkalmazására. A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására. A hallgató megismeri a controlling informatikai támogatottságát. A hallgató képes értelmezni a különböző controlling alrendszereket. A hallgató megismeri egy vállalkozás controlling rendszerét

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi Menedzsment		Kódja:	GT_MMBL_M021	
		angolul:		International Management				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde		beosztása:	docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus keretein belül a hallgatók megismerik a nemzetközi vállalatok, multinacionális cégek, nagy nemzetközi szervezetek irányításának, vezetésének, menedzselésének sajátosságait. Esettanulmányok, cikkek, szituációs játékok, videók elemzésének segítségével lehetőségük nyílik arra, hogy gyakorlati példákon keresztül megértsék e terület fontosságát, és az elméleti ismeretek mellett praktikus tapasztalatokat is szerezzenek a menedzsment legfontosabb területeiről.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken. Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is. A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre. Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására. Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel. Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt. Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Témakörök: A globális üzleti környezet elemzése; Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság; A kultúra hatása a menedzsmentre; Kultúrák közötti kommunikáció; A döntéshozatal és tárgyalás kulturális sajátosságai; Nemzetközi humánerőforrás menedzsment; Globális vezetők és team-ek fejlesztése; Motiválás, vezetés.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek A hallgatók az órákon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok órákon történő megvitatásával mélyítik el.	
Értékelés - a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján 1 egyéni beadandó határidőre (a felvett vizsga időpontja előtt legalább 1 héttel) való feltöltése az elearning portálra. A beadandó alapját képező esettanulmányok forrása: Deresky, Helen – Miller, Stewart R. (2023): International Management – Managing Across Borders and Cultures – Texts and Cases, 10th Edition, Pearson. ISBN 13: 978-1-292-43036-2 (szükség esetén korábbi kiadások is). A beadandóval szembeni tartalmi és formai követelmények az órán kerülnek ismertetésre és elérhetőek az elearning portálon is (Bevezető c. diasor). - írásbeli vizsga A végső értékelés: 50% a beadandó értékelése + 50% a vizsga dolgozat értékelése	
Kötelező szakirodalom: Deresky, Helen – Miller, Stewart R. (2023): International Management – Managing Across Borders and Cultures – Texts and Cases, 10th Edition, Pearson. ISBN 13: 978-1-292-43036-2 Az oktató által rendelkezése bocsájtott egyéb források.	
Ajánlott szakirodalom: Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008 ISBN 978 963 19 6319 9 Poór József: Nemzetköziesedés és globalizáció az emberi erőforrás menedzsmentben, Complex Kiadó, 2013 ISBN 978 963 295 287 1 Az oktató által folyamatosan frissített irodalomlista, melynek egy része elérhető a DEKTKNG Facebook csoportban	

Féléves bontott tematika

alkalom	Témakörök
1.	Bevezetés TE: Ismeri a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket.
	A globális üzleti környezet elemzése TE: Ismeri és érti a nemzetköziesedés és a globalizáció folyamatát. Ismeri a nemzetközi környezetben működő vállalatokat érintő aktuális környezeti kihívásokat.
	Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság TE: Ismeri és érti a társadalmi felelősségvállalás fogalmát és a vállalatokra vonatkozó etikus magatartás jelentőségét nemzetközi vonatkozásban.
	A kultúra hatása a menedzsmentre TE: Ismeri és érti a kultúra jelentőségét nemzetközi környezetben. Tudja értelmezni a kulturális különbségeket a nemzetközi üzleti életben.
	Kultúrák közötti kommunikáció TE: Ismeri és érti a kultúra és a kommunikáció jelentőségét, kapcsolatát nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikál nemzetközi környezetben. Különösen figyel a non-verbális kommunikáció jelentőségére. Ismeri a nemzetközi vállalati kommunikáció menedzsmentet.
2.	Döntéshozatal, tárgyalás kulturális sajátosságai TE: Ismeri a tárgyalás szakaszait, folyamatát és azt, hogy hogyan kell felkészülni kultúrák közötti üzleti tárgyalásra. Megismer néhány tárgyalási stílust. Megérti, hogy a sikeres tárgyaláshoz szükséges a tárgyaló partner kultúrájának ismerete. Megérti a bizalomépítés jelentőségét. Megismeri a kultúra hatását a döntéshozatalra.
	Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment TE: Megérti a nemzetközi (NEEM) és a hazai emberierőforrás menedzsment közötti különbségek okait, a NEEM kulcsterületeit. Megismeri az expat menedzsment főbb területeit.
	Globális vezetők és team-ek fejlesztése TE: Megismeri az expat kiküldetések előnyeit és költségeit. Megérti az expatok felkészítésének jelentőségét és annak területeit, valamint visszatelepítésük megszervezésének folyamatát és jelentőségét. Megismeri a nők eltérő megítélését és lehetőségeit nemzetközi környezetben.
	Motiválás, vezetés TE: Megismeri a kultúrák közötti motiválás komplexitását. Megismeri a globális vezető szerepét és környezetét, és azt, hogy mitől lesz valaki sikeres globális vezető. Megismer vezetési stílusokat és gyakorlatokat a nagyvilágból. Megismeri a lehetőséghez kötött vezetést: kultúra – kontextus – emberek – szituációk.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Világgaazdasági és integrációs folyamatok		Kódja:	GT_MMBL_M029-17		
		angolul:		The World Economy and Economic Integration					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				Világgaazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
az alapkészségekben megszerzett világgaazdasági, integrációs és európai uniós ismereteiket a kurzus során tovább mélyíthessék.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.									
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.									
Képesség:									
- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.									
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.									
- Szakterületén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készít, előadásokat tart, szakmai vitákban részt vesz idegen nyelven is.									
Attitűd:									
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.									
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.									
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.									
Autonómia és felelősség:									
- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.									
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A korábbi világgaazdasági tanulmányok felidézése. A világgaazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése. Migráció. Folk- és populáris kultúra. Nyelvek. Vallások. Nemzetiségek. A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése. Az Európai Unió és az európaiság gondolata. Bővülési folyamat az Európai Unióban. A szerződések és az intézményrendszer reformja. Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban. Az Európai Unió világgaazdasági jelentősége. Az EU és Magyarország.									

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Interaktív előadások, multimédia használatával.	
Értékelés	
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)	
Kötelező szakirodalom:	
James M. Rubenstein (2016): Contemporary Human Geography, 3rd Edition, Pearson, kijelölt részek	
Horváth Zoltán (2012): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)	
Horváth Zoltán (2012): Handbook on the European Union. HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 707. ISBN: 978-963-258-146-0 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)	
Ajánlott szakirodalom:	
Paul L. Knox – Sallie A. Marston: Human Geography – Places and Regions in the Global Context, 7th Edition, Pearson	
Moldicz Csaba (2012): A változó Európai Unió-Válságról válságra. Typotex Kiadó. p.210. ISBN: 978-963-2796-72-7	

Heti bontott tematika	
1.	A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése
	TE*A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése
	Migráció
	TE: A migráció tendenciái. A migráció okai. A migránsok előtt álló kihívások.
	Folk- és populáris kultúra
	TE: A folk- és populáris kultúra a szabadidős tevékenységekben és a tárgyi kultúrában. A kultúrához való hozzáférés egyenlőtlenségei. Fenntarthatósági problémák a területen.
	Nyelvek
	TE: Miért beszélünk különböző nyelveket? A nyelvek osztályozása, nyelvcsaládok, az angol nyelv szerepe. A nyelvek és a helyek: dialektusok, dialektusok vagy nyelvek, többnyelvű helyek. Miért képesek a nyelvek a túlélésre?
	Vallások
	TE: a vallások megoszlása, a vallások osztályozása, vallások közötti konfliktusok.
	Nemzetiségek
	TE: Etnikum és rassz. Szegregáció. Nemzetiség és etnikum. Etnikai tisztogatás.
	Politika
	Az államok világa. Hogyan jönnek létre az államok? Hogyan szerveződnek az államok? Milyen kapcsolatban állnak az államok egymással.
2.	A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése
	TE: Az Európai Unió kialakulása, jelentősége. Alapfogalmak, alapadatok.
	Az Európai Unió és az európaiság gondolata.
	TE: Az európaiság gondolata és az Unió kialakulása. Mit jelent ma és mit jelentett európainak lenni az egyes történelmi korszakokban. Az EU eszmeisége. Az Unió jelképei. Az uniós polgárság.
	Bővülési folyamat az Európai Unióban.
	TE: Az egyes bővítések jelentősége. Milyen nehézségekbe és kihívásokba ütközött a közösség a bővülés során. Milyen pozitívumai és negatívumai voltak a bővülésnek.
	A szerződések és az intézményrendszer reformja.
	TE: A szerződések és az intézményrendszer reformja folyamatosan napirenden volt az EU-val kapcsolatban. A reformkényszer és a bővülés kapcsolatrendszere, társadalmi, gazdasági és politikai szempontból.
	Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban.
	TE: A hatáskörmegosztás kérdése és az uniós szakpolitikák kapcsolatrendszere. Szupranacionális vagy nemzetek Európája.
	Az Európai Unió világgazdasági jelentősége.
	TE: Az EU, mint a világgazdaság centrumtérsege. Az EU egységes belső piaca.
	Az EU és Magyarország.
	TE: Magyarország és az EU kapcsolatrendszere, Magyarország első 13 éve az Unióban.

*TE tanulási eredmények

Tantárgy neve:		Magyarul:		Szaknyelv				Kód:	GGT_MMBL_MNY1-17
		Angolul:		Technical Language					
2025/26									
Intézet:			Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ						
Előfeltételek:			B1 szintű angol nyelvtudás				Kód:		
		Heti órák				Követelmény	Kredit	Az oktatás nyelve:	
		Előadás(ok)		Szeminárium(ok)					
nappali						Gyakorlati jegy	1	Angol Német	
levelezős	X	félév	0	félév	10				
Felelős oktató				Név:		Dr. Hajdu Zita		beosztás	Egyetemi adjunktus
Oktató				Név:				beosztás	
Kurzus céljai:									
A hallgatók ismereteket és gyakorlatot szereznek a munka világával kapcsolatos legújabb kutatások mögött álló fogalmak, elméletek és tények angol nyelven történő kifejezésére a saját szakterületükön, valamint ennek a munkaerőpiacra gyakorolt következményeire vonatkozóan.									
Kompetenciák:									
A hallgatók megtanulják megvitatni a szakterületükhöz tartozó témákat. Az olvasási készségük fejlesztése mellett a beszélgetéseken és prezentációkon keresztül a beszédkészségüket is kompetensebbnek fogják érezni. Az órákon zajló szóbeli kommunikáció megértése, valamint az abban való aktív részvétel. A kommunikáció elemeinek elsajátítása. A gazdaság és az emberi kommunikáció összefüggéseinek megértése. Az alapvető retorikai és tárgyalástechnikai módszerek megismerése, és ezek begyakorlása üzleti/szakmai szituációkkal, angol nyelven.									
A tanfolyam tartalma, témák:									
A kurzus témája a hallgatók szakterületének aktuális trendjei és kérdései lesznek.									
Tanulási módszerek:									
Csoportmunka, prezentációk, interakció a társakkal és az oktatóval.									
Értékelés									
Az értékelés az órai megbeszéléseken való aktív részvételen, az írásbeli feladatokon, valamint az egyéni és csoportos hallgatói prezentációkon alapul.									
Kötelező irodalom (angol nyelv):A kurzus oktatója által rendelkezésre bocsátott válogatott cikkek.									
Ajánlott									
1. COOPMANN, S. J. & LULL, J. (2015): Public Speaking: The Evolving Art, 3rd Edition. Boston, MA. ISBN-10: 1285432827, 416 old.									
2. HOSTETTLER, M. & KAHL, M. (2012): Advanced Public Speaking: A Leader's Guide. Routledge: N.Y. ISBN-10: 0205740014, 240 old.									
3. WIWCZAROSKI, T.B. (2007): Writing and Professional Communication. Debrecen, 97 old.									
4. ZAREFSKY, D. (2011). Public speaking: strategies for success. Boston, Allyn & Bacon. ISBN-13: 978-0205857265, 528 old.									
5. David GRANT, Jane HUDSON and John HUGHES (2017): Business Result Upper-intermediate, Second edition, Oxford University Press									
Kötelező irodalom (német nyelv) :									
Andreea Farmache, Regine Grosser et al. : DaF im Unternehmen A1									
ISBN: 978-3-12-676440-7									
Regine Grosser, Claudia Hanke et al.: DaF im Unternehmen A2									
ISBN: 978-3-12-676445-2									

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, et al: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Ajánlott irodalom (német nyelv):

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1

Tanmenet

	Témák
1-5. óra	Orientáció; Prezentációk technikája és nyelvezet - Az előadás logikai felépítése, figyelemfelkeltés, egy célcsoport hatékony megközelítése és az ezekhez szükséges nyelvi eszközök, formák, szókincs a célnyelvben TE: Kurzuscélok kitűzése és a követelmények megismerése. Megérteni, hogyan lehet hatékonyan elérni a közönséget célnyelven egy speciális témában.
6-10. óra	Workshop-tréning TE: A tanulók interaktív módon begyakorolják az általuk választott üzleti területen a hatékony szakmai prezentációk elkészítésének és megtartásának eszközeit és módszereit célnyelven.